

**D4.1 – Opredelitev
regionalnih in nacionalnih
politik o vključevanju
migrantov in beguncev v
družbeno odgovornost
gospodarskih družb za
lesni in pahištveni sektor**

Različica – 25. marec 2021

Ta projekt je bil financiran s podporo programa Evropske unije Erasmus+.

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, ki odraža le stališča avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kazalo vsebine

1 Uvod	6
1. Cilj dokumenta	7
2 Politike vključevanja migrantov in beguncev na evropski ravni	9
2. Zbirna razpredelnica zakonodajnih politik	10
3 Politike vključevanja migrantov in beguncev na nacionalni/regionalni ravni	14
3. Španija	15
Materiali in metode španskih raziskav	15
Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike	15
Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.....	24
Sklepna ugotovitev	27
4. Italija.....	28
Materiali in metode italijanskih raziskav.....	28
Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike	28
Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.....	33
Sklepna ugotovitev	37
5. Slovenija	38
Materiali in metode slovenskega raziskovanja	38
Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike	38
Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.....	48
Sklepna ugotovitev	53
6. Poljska	53
Materiali in metode poljskih raziskav	53
Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike	54
Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.....	57
Sklepna ugotovitev	59

7.	Nemčija.....	60
	Materiali in metode nemških raziskav	60
	Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike	61
	Sklepna ugotovitev	66
8.	Belgija	66
	Materiali in metode belgijskih raziskav.....	66
	Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike	67
	Sklepna ugotovitev	73
4	Viri.....	74
9.	Viri	75
5	Spletne strani	77
10.	Spletne strani	78

Projekt ALLVIEW je nova platforma za nadnacionalno sodelovanje, ki povezuje centre poklicne odličnosti (CoVEs) v lesnem in pohištvenem sektorju. Allview ima operative cilje na regionalni, nacionalni in evropski ravni, katerih cilj je inovativen pristop k posodobitvi poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

1

Uvod

1. Cilj dokumenta

Cilj tega dokumenta je analizirati stanje družbene odgovornosti gospodarskih družb v sektorjih pohištva in lesa.

Partnerski konzorcij projekta „**ALLVIEW – Alliance of Centres of Vocational Excellence in the Furniture and Wood sector**“ je v tem dokumentu analiziral nekatera zakonodajna orodja, ki urejajo družbeno odgovornost podjetij v različnih evropskih državah. Raziskava je bila izvedena ob upoštevanju treh stebrov, na katerih temelji CSR. Ti trije stebri so:

- Trajnost.
- Vključenost.
- Dostopnost.

Konzorcij želi s to raziskavo analizirati evropske, nacionalne in regionalne politike, povezane z zgoraj navedenimi stebri, da bi opredelili najboljše prakse in oblikovali smernice v zvezi z družbeno odgovornostjo podjetij za širjenje v pohištvenem in lesnem sektorju.

Ta dokument je podlaga za prihodnje razprave o možnem vplivu družbene odgovornosti podjetij v:

- Podpiranje trajnostnega upravljanja virov in povečanje uporabe obnovljivih virov energije.
- Povezovanje podjetij z idejo krožnega gospodarstva.
- Podpora zaposljivosti posebne ciljne skupine za naslovljena podjetja, povezana z nacionalnimi in evropskimi politikami.
- Podpiranje zmogljivosti podjetij za zaposlovanje in vključevanje ljudi z manj priložnostmi, razvoj strategij, ki koristijo vsem.
- Ustvarjanje centrov poklicne odličnosti, ki lahko usposabljujejo ljudi z drugačnim izhodiščnim položajem (ali profilom ali kompetencami ali...).
- Opredelitev šibkih točk v regionalnih in nacionalnih politikah o vključevanju tako na področju ponudb za zaposlitev kot tudi v okolju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.
- Opredelitev posebnih potreb, ki niso povezane z (potencialnimi) delovnimi nalogami, in razvoj mrež za posebne ciljne skupine prek povezav z neprofitnim sektorjem.

To poročilo je drugi del bolj izpopolnjenega celovitega poročila, ki ga sestavljajo tri posebna poročila, katerih vodilna nit je CSR.

Prva zadeva priporočila za posamezne države v zvezi s preprečevanjem nastajanja odpadkov in krožnim gospodarstvom, druga dva dokumenta pa temeljita na temah migrantov in beguncev ter na vključevanju invalidov na trg dela ter v usposabljanje in izobraževanje.

To celotno poročilo temelji na strukturi, sestavljeni iz naslednjih oddelkov:

- Splošni pregled družbene odgovornosti podjetij.

- Politike o krožnem gospodarstvu virov in preprečevanju nastajanja odpadkov.
- Politike o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.
- Politike o dostopnosti oseb s posebnimi potrebami na področju:
 - Sistem izobraževanja in usposabljanja.
 - Trg dela.
 - Delovno okolje.
 - Delovne naloge.
- Sklepna ugotovitev.

Partnerski konzorcij želi s to raziskavo povečati ozaveščenost o družbeni odgovornosti podjetij na evropski ravni, pri čemer ne upošteva le vidikov v zvezi s trajnostnimi okoljskimi temami, temveč tudi vključenost in dostopnost, ki so namenjeni širšemu krogu ljudi z manj priložnostmi, kot so migranti, invalidi in osebe s socialno prikrajšanimi osebami na splošno.

2

**Politike vključevanja migrantov
in beguncev na evropski ravni**

2. Zbirna razpredelnica zakonodajnih politik

Naziv EU politike	Opis	Povezava
Direktiva 2003/109/ES o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas	<p>Spremenjena je bila s sedanjo prečiščeno različico 20/05/2011. Cilj te direktive je ustvariti proces, v katerem bodo imele vse evropske države članice stabilen in varen status prebivanja, ki bo omogočal popoln dostop do dela, izobraževanja in socialne varnosti. Dokument, ki omogoča varno vključevanje v družbo, v kateri živijo, in na vseh področjih državljanov tretjih držav.</p> <p>Direktiva poudarja, kako pomembno je, da imajo državljani tretjih držav stabilen in reden vir dohodka, tj. zdravstveno zavarovanje, da se aktivirajo dobri ukrepi vključevanja.</p>	<p>Povezava</p> <p>Prečiščena različica</p>
Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost	<p>Direktiva, ki spodbuja enakost med vsakim človekom in njegovo zaščito pred vsako diskriminacijo, ki jo priznavajo Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije in pakti Združenih narodov o državljanskih in političnih pravicah ter o gospodarskih, Konvencija Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, socialnih in kulturnih pravic ter Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, katere podpisnice so vse države članice.</p> <p>Direktiva Sveta 200/43/ES je trenutno v veljavi od 20. junija 2000. Pomembno je, da direktiva v tretjem členu določa, da je eno od njenih področij uporabe, da se vsaki osebi zagotovijo „pogoji za dostop do zaposlitve, samozaposlitve in poklica, vključno z izbirnimi merili in pogoji zaposlovanja“.</p>	<p>Povezava</p>
Direktiva 2009/50/ES o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve	<p>Ta direktiva je temeljno orodje, ki ga predlaga in odobri Evropska unija. Ta direktiva Sveta je dejansko odobrila <i>modro karto</i>. Modra karta je delovno dovoljenje, ki državljanom tretjih držav omogoča, da prekvalificirani in visoko usposobljeni ljudje živijo in delajo v evropskih državah članicah (razen Danske in Irske).</p> <p>Modra karta je sestavljena iz enotnega postopka za državljane tretjih držav, da zaprosijo za delovno dovoljenje z veljavnim triletnim obdobjem z možnostjo podaljšanja.</p>	<p>Povezava</p>
Akcijski načrt za vključevanje in vključevanje za obdobje 2021–2027	<p>Akcijski načrt temelji na prejšnjih ukrepih EU in nasprotuje štirim področjem povezovanja: Izobraževanje; Zaposlovanje; Zdravje; Nastanitev. Temelji na načelih vključevanja za vse in si prizadeva okrepiti aktivno udeležbo migrantov v družbi, pri čemer ne podpira le državljanov tretjih držav, temveč tudi državljane Evropske unije z migracijskim ozadjem. Glavni cilj člena v zvezi z zaposlovanjem je izboljšati zaposlitvene možnosti in priznavanje znanj in spretnosti, da bi v celoti ovrednotili prispevek migrantskih skupnosti, poleg tega pa je osnova, da lahko vključevanje migrantov na trg dela ustvari velike gospodarske koristi.</p>	<p>Povezava</p>
Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in	<p>Ta direktiva se nanaša na standarde glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite.</p>	<p>Povezava</p>

Sveta z dne 13.
decembra 2011

Člen 26

Člen 26 določa dostop do zaposlitve za osebe, ki so upravičene do mednarodne zaščite

1. Države članice upravičencem do mednarodne zaščite dovolijo opravljanje zaposlitvenih ali samozaposlitvenih dejavnosti v skladu s pravili, ki se splošno uporabljajo za ta poklic in javno službo, takoj po priznanju zaščite.
2. Države članice zagotovijo, da se dejavnosti, kot so zaposlitvene možnosti za izobraževanje odraslih, poklicno usposabljanje, vključno s tečaji usposabljanja za nadgrajevanje znanj in spretnosti, praktične izkušnje na delovnem mestu in svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo zavodi za zaposlovanje, upravičencem do mednarodne zaščite ponudijo pod enakimi pogoji kot državljeni.
3. Države članice si prizadevajo upravičencem do mednarodne zaščite olajšati popoln dostop do dejavnosti iz odstavka 2.
4. Uporablja se veljavna zakonodaja držav članic, ki se uporablja za plačilo, dostop do sistemov socialne varnosti v zvezi z zaposlitvenimi ali samozaposlenimi dejavnostmi in druge pogoje za zaposlitev.

Direktiva 2011/98/EU o enotnem postopku obravnavanja vlog za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnih pravicah za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici

Direktiva želi vzpostaviti „enotni postopek obravnavanja vlog za izdajo enotnega dovoljenja za državljane tretjih držav za prebivanje zaradi dela na ozemlju države članice, da bi poenostavili postopke za njihov sprejem in olajšali nadzor nad njihovim statusom“, kot je navedeno v prvem členu direktive.

[Povezava](#)

Glede na glavno vprašanje je direktiva zanimiva zaradi dveh glavnih ciljev:

- Prvo področje uporabe olajšuje postopek za sprejem državljanov tretjih držav (državljanov tretjih držav) zaradi dela v 27 državah članicah EU in uvaja enoten postopek obravnavanja vlog za enotno dovoljenje za boljše upravljanje migracijskih tokov;
- Drugič, direktiva želi zagotoviti enako obravnavo delavcev iz tretjih držav in državljanov države članice stalnega prebivališča.

Pogodba o delovanju Evropske unije – člen 79

Vse naslednje direktive, členi in politike sledijo členu 79 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pogodba je ena od dveh pogodb, ki tvorita ustavno podlago Evropske unije. Člen 79 Pogodbe je v drugi točki določal: „Za namene odstavka 1 Evropski parlament in Svet po rednem zakonodajnem postopku sprejmeta ukrepe na naslednjih področjih: (a) pogoje za vstop in prebivanje ter standarde glede izdaje vizumov za daljši čas in dovoljenj za prebivanje s strani držav članic, vključno s tistimi zaradi združitve družine; (b) opredelitev pravic državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici, vključno s pogoji, ki urejajo svobodo gibanja in prebivanja v drugih državah članicah.“

[Povezava](#)

Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta – 26. junij 2013

Določa standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito.
Člena 15 in 16 govorita o zaposlovanju in poklicnem usposabljanju.
Člen 15 – Zaposlovanje:

[LINK](#)

1. Države članice zagotovijo, da imajo prosilci dostop do trga dela najpozneje devet mesecev od datuma vložitve prošnje za

- mednarodno zaščito, če pristojni organ ni sprejel odločitve na prvi stopnji in zamude ni mogoče pripisati prosilcu.
2. Države članice določijo pogoje za odobritev dostopa do trga dela prosilcu v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, pri čemer zagotovijo, da imajo prosilci učinkovit dostop do trga dela.
 3. Zaradi politik trga dela lahko države članice dajo prednost državljanom Unije in državljanom držav pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ter državljanom tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU.
 4. Dostop do trga dela se med pritožbenimi postopki ne umakne, če ima pritožba zoper negativno odločitev v rednem postopku odložilni učinek, dokler ni uradno obveščena o negativni odločitvi o pritožbi.

Člen 16 – Poklicno usposabljanje:

Države članice lahko prosilcem dovolijo dostop do poklicnega usposabljanja ne glede na to, ali imajo dostop do trga dela.

Dostop do poklicnega usposabljanja, povezanega s pogodbo o zaposlitvi, je odvisen od obsega dostopa prosilca do trga dela v skladu s členom 15.

<p>Direktiva 2014/36/EU o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav zaradi sezonskega dela</p>	<p>Ta direktiva državljanom tretjih držav omogoča bivanje na ozemlju Evropske unije zaradi zaposlitve, vendar samo za obdobje, ki ni daljše od 90 dni, torej za sezonske delavce, ki prebivajo zunaj ozemlja Evropske unije.</p> <p>Ta direktiva se uporablja „brez poseganja v schengenski pravni red, zlasti Vizumski zakonik, Zakonik o schengenskih mejah in Uredbo (ES) št. 539/2001“.</p>	<p>Povezava</p>
<p>Direktiva 2014/66/EU o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja</p>	<p>Direktiva 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru večnacionalnih podjetij, premeščenih znotraj podjetja, mora občasno premestiti osebe iz ene države v drugo. Praksa širi posameznikove izkušnje in lahko gostiteljskemu podjetju zagotovi dragoceno strokovno znanje. V okviru skupne politike priseljevanja ima Evropska unija (EU) standardna pravila za obravnavo prošelj za premestitev in zagotavljanje pravične obravnave zadevnih oseb, ko prispejo in delajo v EU.</p> <p>Zakonodaja določa pogoje, ki se uporabljajo za državljane tretjih držav (t. i. državljane tretjih držav) in njihove družine, kadar jih njihovo podjetje premesti na delo v enem ali več svojih središčih znotraj EU za več kot 90 dni. Ne uporablja se za samozaposlene, študente ali osebe, ki jih dodelijo agencije za zaposlovanje.</p>	<p>Povezava</p>
<p>Orodje EU za profiliranje znanj in spretnosti za državljane tretjih držav</p>	<p>Vključevanje migrantov na trg dela je ključnega pomena za zagotovitev njihovega učinkovitega vključevanja v družbe gostiteljice in njihovega pozitivnega učinka na gospodarstvo EU; to pomeni, da je treba v celoti izkoristiti njihova znanja in spretnosti ter uresničiti njihov gospodarski potencial. Prispevajo lahko k odpravljanju pomanjkanja znanj in spretnosti v nekaterih sektorjih na vseh ravneh znanj in spretnosti.</p> <p>Zagotavljanje, da se migranti učijo jezika, da se njihova izobrazba in poklicna znanja in spretnosti potrdijo/priznajo ter da se ustrezno usposablajo, je bistveno za njihovo splošno vključevanje in pozitiven gospodarski učinek v družbah sprejemnicah.</p> <p>Vrednotenje znanj in spretnosti ter priznavanje kvalifikacij sta zato ključni vprašanji: med visoko izobraženimi državljani tretjih držav, ki so zaposleni,</p>	<p>Povezava</p>

več kot 40 % dela pod ravno kvalifikacij (tj. v poklicih s srednje ali celo nizko kvalificiranimi spretnostmi). Države članice in Evropska unija kot celota – pa tudi gospodarski akterji – imajo interes in odgovornost za dobro uporabo vseh znanj in spretnosti.

Večjezično orodje EU za profil znanj in spretnosti za državljane tretjih držav je namenjeno organizacijam, ki nudijo pomoč državljanom tretjih držav. Pomaga pri kartiranju znanj in spretnosti, kvalifikacij in delovnih izkušenj državljanov tretjih držav ter jim zagotavlja individualno svetovanje o nadaljnjih korakih, npr. o napotitvi na priznavanje diplom, priznavanju znanj in spretnosti, nadaljnjem usposabljanju ali službah za podporo zaposlovanju.

<p>Repozitorij obetavnih praks</p>	<p>Zbirka obetavnih praks vključevanja prosilcev za azil in beguncev na trg dela ter njihovega socialnega vključevanja v državah članicah EU.</p> <p>Cilj te podatkovne zbirke je torej okrepiti vzajemno učenje in prenosljivost najučinkovitejših politik na področju vključevanja beguncev in prosilcev za azil v družbo in na trg dela ter znanj in spretnosti med državami članicami EU.</p> <p>V tej podatkovni zbirki so predstavljeni primeri tekočih praks vključevanja beguncev in prosilcev za azil v družbo in na trg dela v državah članicah EU. Po podatkih nacionalne uprave te prakse obetajo ali so se izkazale za uspešne v zadevni državi. Evropska komisija nima uradnega stališča o politikah ali ukrepih, vključenih v to podatkovno zbirko.</p>	<p>Povezava</p>
<p>Delodajalci skupaj za vključevanje</p>	<p>Komisija je 23. maja 2017 na drugem srečanju evropskega dialoga o znanjih in spretnostih ter migracijah začela pobudo „delodajalci“ za vključevanje, da bi pokazala, kako delodajalci podpirajo vključevanje beguncev in drugih migrantov na trg dela. Delodajalci se lahko pridružijo pobudi z opisom svojih sedanjih in prihodnjih ukrepov za podporo vključevanju beguncev in drugih migrantov v njihovo delovno silo in zunaj nje.</p>	<p>Povezava</p>
<p>Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF)</p>	<p>Sklad za azil, migracije in vključevanje financira več nadnacionalnih projektov za spodbujanje vključevanja na trg dela. Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF) je bil ustanovljen za obdobje 2014–2020. Njegov cilj je spodbujati učinkovito upravljanje migracijskih tokov ter izvajanje, krepitev in razvoj skupnega pristopa Unije k azilu in priseljevanju. Ta sklad prispeva k doseganju posebnih ciljev, kot so zakonite migracije in vključevanje: podpiranje zakonitih migracij v države EU v skladu s potrebami trga dela in spodbujanje učinkovitega vključevanja državljanov tretjih držav.</p>	<p>Povezava</p>

3

Politike vključevanja migrantov in
beguncev na nacionalni/regionalni
ravni

3. Španija

Materiali in metode španskih raziskav

Glavni vir informacij za pripravo tega poročila je bil portal o priseljevanju državnega sekretarja za migracije ministrstva za vključevanje, socialno varnost in migracije španske vlade. Ta portal vsebuje podrobne informacije o postopkih na področju priseljevanja, njegovih predpisih, programih vključevanja in na splošno o zadevah, ki so v interesu priseljencev v Španiji.

Drugi viri, uporabljeni za pripravo tega poročila, so navedeni spodaj:

- Priseljevanje in begunci — Oddelek za delo, socialne zadeve in družine vlade Katalonije.
- Evropska migracijska mreža - Poročila za Španijo
- Letno poročilo o politiki na področju migracij in azila za Španijo (2019, Evropsko poročilo o migracijah).
- Informativni pregled letnega poročila o politikah na področju migracij in azila za Španijo (2019, Evropsko poročilo o migracijah).
- Informativne brošure portala o priseljevanju o študiju, prebivanju in/ali delu v Španiji državne sekretarke ministrstva za vključevanje, socialno varnost in migracije španske vlade za migracije.

Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike

Vključevanje migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

To poročilo povzema glavne **politike, zakonodaje in prakse** v Španiji na **področju migracij in mednarodne zaščite**, ki jih usklajuje državni sekretar španske vlade za migracije pri ministrstvu za vključevanje, socialno varnost in migracije. Prvič, glavni postopki so opisani za **študij, prebivanje in/ali delo** v Španiji na odobren način. Nato so opisane glavne politike v zvezi z **mednarodno zaščito in azilom**. Nato je opisano, kako je organizirana in razporejena **humanitarna zaščita** v Španiji. Predstavljena je tudi vrsta **statističnih podatkov**, ki kažejo trenutno stanje v Španiji na področju migracij in mednarodne zaščite. Vključena so tudi glavna sedanja **pravna besedila** o migracijah in mednarodni zaščiti.

Študij, bivanje in delo v Španiji

V tem oddelku je predstavljena vrsta **informativnih listov o dovoljenjih za priseljevanje, v katerih so predstavljene** zahteve in pogoji za pridobitev dovoljenja, postopki, zahtevana dokumentacija, roki, kraji predstavitve, pristojbine itd.

Zaposlovanje tujih delavcev v Španiji (vir: [Portal de Inmigración](https://www.portaldeinmigracion.es/)).

HIRING FOREIGN WORKERS IN SPAIN

System within one month of notification.

Requirements vary according to the foreigner's situation:

- 1. Foreigners on a holding visa in Spain for the purpose of study, research, or work experience**
 - a) Foreigners may obtain a work permit if they meet the requirements stated at the beginning of this leaflet, except those related to the labour market situation and the foreigner's criminal record. The work activity must be compatible with the foreigner's study, research, or training programme; it can be part time or full time, but if full time the total employment time cannot exceed three months. Their stay must not be dependent on the income derived from the activity.
 - b) A residence and work permit may be obtained if:
 - The foreigner meets the requirements stated at the beginning of this leaflet, apart from the national labour market situation; have been in Spain for at least 3 years for the aforementioned purposes; have passed the necessary done a diploma or successfully completed a training and have not received a scholarship or grant from public or private bodies through cooperative development programmes in or of their country of origin.
- 2. Foreigners living in Spain who hold a residence permit in Spain**

Foreigners may obtain a residence and work permit if they meet the requirements stated at the beginning of this leaflet, except the one related to the national labour market situation. In addition, except in the case of holders of a residence permit for family reunification, a year of ordinary
- 3. Foreigners living in Spain due to exceptional circumstances**

Foreigners in this situation (holders of a residence permit only), after a year's residence, may obtain a residence and work permit, and must meet the same requirements stated at the beginning of this leaflet, except the one related to the national labour market situation.

(Note: if the temporary residence permit for exceptional circumstances is not issued with a work permit, this can be applied for during the validity of the residence permit, providing that the applicant meets the requirements stated at the beginning of this leaflet, apart from the national labour market situation).

Further information regarding procedures can be found at: <http://extranjerios.mtin.es>

HIRING FOREIGN WORKERS IN SPAIN

The guidelines contained in this document are purely informative

NPO 796-11-121-6

Further information regarding procedures can be found at: <http://extranjerios.mtin.es>

Hiring and admission of non-EU workers in Spain (temporary work and residence permit as an employee)

What are the requirements for authorising their temporary residence and work permit?

- With some exceptions the national labour market situation must allow the hiring of foreign non-EU workers, either because the occupation is included in the National Occupation Shortage List (see <https://www.redtrabajo.es>) or by presenting a certificate issued by the Regional Public Employment Service.
- That the employer is registered with Social Security and up to date with SS payments and Tax; they must guarantee the worker continuous employment and have adequate economic, material, and human resources to carry out their business project. The employment contract must comply with the current labour laws.
- That the worker status in Spain is not illegal, does not have a criminal record and, if applicable, and has the titles or qualifications required to exercise the profession in Spain.

What must the employer do?

Submit an application for residence and work permit for the worker, either in person or through a legal representative, to the competent body in the province where the activity will be carried out. This must be accompanied by:

- The employer's national ID or tax ID number. If the employer is a legal entity, then the public deed granting legal representation for the person making the application.
- Evidence, if applicable, of exemption from consideration of the national labour market situation.

- The original employment contract and a copy.
- Proof of economic, material and human resources for the business project.
- A copy of the worker's passport or valid travel document, and training or professional qualifications, if applicable, for the job.

The initial permit is valid for one year and may be restricted to a particular geographical area and activity. It is conditional on the foreigner obtaining a visa, entering Spain, and registering with the Social Security system.

What must the foreign worker do?

Once the permit is granted, the worker must present the visa application in person notwithstanding (notwithstanding exceptions) at the relevant diplomatic mission or consulate, in the month following notification to the prospective employer, together with:

- A copy of the employment contract, stamped by the Foreigners' Office.
- A passport or travel document, valid in Spain and with a minimum validity period of 4 months.
- A criminal record certificate issued by the authorities in the worker's country of origin or countries of residence over the past 5 years, which must not include any acts considered a criminal offence under Spanish law.
- A certificate stating that the applicant does not suffer from any disease that could have a severe impact on public health according to International Health Regulations.

While the visa is being processed, the applicant may be required to appear in person to attend an interview.

Any foreigner who is in an irregular situation in Spain will not be eligible to apply for a visa.

Once the visa has been issued, the worker must enter Spain within the period stated on the visa (not further than 3 months). Within 3 months after entering Spain, the employer requesting the permit must register the worker with Social Security system.

Within one month of being registering with Social Security, the foreigner must apply, in person, for a Foreigner's Identity Number (NIE). If the established period to do so has elapsed, and the foreigner is not registered with Social Security, will be obliged to leave Spain. Failure to do so constitutes a serious offence, for being in the country illegally.

Can residence and work permits be renewed?

Yes, on request from the worker, when their employment continues or they meet certain requirements. The application period is 60 calendar days prior to expiry (application can also be made 90 days after expiry, though it might carry a fine).

Are there any exceptions to this procedure?

Yes. In some cases the national labour market situation is not taken into account; in others, there are exceptions to the obligation to obtain a work permit.

There are also special procedures for: fixed-term and seasonal employment, the transnational provision of services, and cross-border workers, among others.

Hiring non-EU foreigners living in Spain without a work permit

As a rule, the employer should apply for the residence and work permit for the employee gainful employment. A visa will not be necessary, and the permit will come into effect once the foreigner has registered with Social Security

HIRING FOREIGN WORKERS IN SPAIN edición 2011

Further information regarding procedures can be found at: <http://extranjerios.mtin.es>

Prerazporejanje tujcev v Španiji (več informacij na tej [povezavi](#) in [Portal de Inmigración](#)).

Delo visoko usposobljenih tujih strokovnjakov – modra karta EU – (več informacij na tej [povezavi](#) in [Portal de Inmigración](#)).

Začasno prebivališče in delo za tuje raziskovalce v Španiji (več informacij na tej [povezavi](#) in [Portal de Inmigración](#)).

Bivanje zaradi študija, raziskovanja ali usposabljanja, mobilnosti študentov, nedelovnih praks in prostovoljstva tujcev: (vir: [Portal de Inmigración](#)).

The diplomatic mission or consulate will notify you if you have been granted a visa. Then you will have to pick it up within 2 months. If you fail to do so, it will be understood that you have relinquished/abandoned your application and it will be filed.

If your stay is for more than 6 months, you must apply for a Foreigner's Identification Card (TIE) within 1 month after arriving in Spain.

Can my family come with me if I have a study visa?

Yes. The family (spouse, common-law partner, and children under 18 or those with a disability who are not objectively able to provide for their own needs) of a study visa holder or applicant may apply for a visa to enter and stay in Spain for the same duration as the main applicant (student) visa holder.

As well as having a visa, the foreigner must also meet the following requirements:

- Have the financial means to support the family
- Give evidence of the family ties or relationships
- If the stay is for more than 6 months:

A medical certificate stating that you do not suffer from any disease that could have a severe impact on public health in accordance with International Health Regulations

If the applicant is an adult, proof of the absence of a criminal record in countries of residence over the past 5 years, for any conduct considered a criminal offence in Spain.

If your duration of stay is more than 6 months, your family members will also have to apply for a Foreigner's Identification Card (TIE) within 1 month after arriving in Spain.

Family members are not allowed to work and can not obtain a work permit in Spain.

Can I work in Spain with a study visa?

Yes, provided that the work is compatible with the activity for which the visa was granted, and that the income derived from such work is not required to support you in the country.

If you wish to be employed or self-employed, you must first apply for a work permit and must meet the requirements according to the activity you want to engage in, for the same.

STUDY VISA FOR FOREIGNERS UNDERTAKING STUDIES, RESEARCH, TRAINING, STUDENT MOBILITY, UNPAID WORK EXPERIENCE OR VOLUNTARY WORK

Further information regarding procedures can be found at <http://extranjerios.mtin.es>

STUDY VISA FOR FOREIGNERS UNDERTAKING STUDIES, RESEARCH, TRAINING, STUDENT MOBILITY, UNPAID WORK EXPERIENCE OR VOLUNTARY WORK

NPO 790-11-109-6

The guidelines contained in this document are purely informative

Further information regarding procedures can be found at <http://extranjerios.mtin.es>

Foreigners can stay in Spain for a period of more than 90 days if they are planning to carry out any of the following:

- Undertake or further studies in an authorised education centre in a full time programme leading to a diploma or certificate of studies.
- Research or training activities (provided that these do not involve paid employment, in which case a residence and work permit for research must be applied for)
- Participate in a student mobility programme in order to join a secondary education and/or baccalaureate programme in an officially recognised centre
- Unremunerated trainee in a public or private organisation or entity
- Participate in a voluntary service scheme addressing which pursues objectives of general interest.

What do I have to do?

You will have to apply in person at the Spanish diplomatic mission or consulate in your country of residence for a study visa.

Documentation needed for the visa

- An official application form (which can be found at <http://extranjerios.mtin.es>)
- A passport or travel document valid in Spain, with a minimum validity period equal to the duration of the stay
- If a minor arriving alone, permission from parents or legal guardians with confirmation of the entity and planned period of stay
- A guarantee of the financial means necessary, for you and your relatives, to cover the costs of the stay and the return journey to your country
- Public or private health insurance with an insurance company authorised in Spain

- If the duration of the stay is more than 6 months, you will also need:

A medical certificate stating that you do not suffer from any disease that could have a severe impact on public health in accordance with International Health Regulations

If the applicant is an adult, proof of the absence of a criminal record in countries of residence over the past 5 years, for any conduct considered a criminal offence in Spain.

Furthermore, depending on the activity for which the stay permit is applied for:

- If undertaking or furthering studies: acceptance by an education centre authorised in Spain in a full-time programme leading to a qualification/diploma or certificate of study
- If for research or training activities: acceptance by a centre in Spain officially authorised to carry out such activities. In the case of research, this centre should be a University, a centre belonging to the Spanish Council for Scientific Research, or other public or private R&D institution.
- If participating in a student mobility programme:

Acceptance by an officially recognised secondary education and/or baccalaureate school or research centre

Acceptance on a student mobility programme, offered by an organisation officially recognised for that purpose

Evidence that the organisation assumes responsibility for the student throughout their period of stay, particularly with regard to their study fees, living expenses, and return journey to their country.

Evidence that the student has accommodation during their stay with a host family or institution chosen by the organisation running the programme

- Unremunerated trainee: on acceptance, by means of a signed agreement, by a public or private company, or officially recognised professional training centre
- If participating in a voluntary service scheme:

Submission of a signed agreement with the organisation running the scheme, which must include a description of the activities and conditions for undertaking them, the timetable, financial resources available to cover the costs of the trip, upkeep, and accommodation throughout the stay

Evidence that the organisation has taken out civil liability insurance for their activities.

How long does the study visa allow me to stay in Spain?

The duration of stay will be equal to that of the activity you are going to carry out, up one year.

The visa can be extended if you still satisfy the required conditions and can provide evidence that you have passed the relevant exams and meet the requirements to continue your studies, or that the research work is under progress.

To extend your visa you must submit an application within 60 calendar days prior to its expiry. (You can also apply 90 days after expiry, but you might be fined, via the official form, [available at <http://extranjerios.mtin.es>], addressed to the Government Delegate or Sub-Delegate Office in the province where you are carrying out the activity.

Once the visa has been granted, what do I have to do?

**STUDY VISA FOR FOREIGNERS
UNDERTAKING STUDIES, RESEARCH,
TRAINING, STUDENT MOBILITY,
UNPAID WORK EXPERIENCE OR
VOLUNTARY WORK** edición 2011

Further information regarding procedures can be found at:
<http://extranjerios.mtin.es>

Mednarodna zaščita in azil v Španiji

V okviru državnega sekretariata za migracije je Generalni direktorat za vključevanje in humanitarno pomoč med drugim zadolžen za razvoj in upravljanje celovitega sistema za sprejem ter vključevanje prosilcev za azil, beguncev, oseb brez državljanstva, oseb, ki so sprejete v režimčasne zaščite in drugih statutov subsidiarne zaščite.

- Namen tega sistema je poskrbeti za stanje potreb prosilcev ali upravičencev do mednarodne zaščite v ranljivem položaju.
- Sestavljajo ga mreža sprejemnih centrov v javni lasti, centrov za sprejem beguncev ter naprav in programov za oskrbo prosilcev in upravičencev do mednarodne zaščite, ki jih upravljajo specializirani nepridobitni subjekti, ki jih v ta namen subvencionira Generalni direktorat za migracije.
- Nepovratna sredstva, dodeljena nevladnim organizacijam za sprejem in vključevanje tistih, ki sestavljajo te skupine, se financirajo s sredstvi iz proračunov generalnega sekretariata za priseljevanje in priseljevanje, ki se v nekaterih programih sofinancirajo iz Evropskega socialnega sklada in Sklada za azil, migracije in vključevanje.
- Visoki komisar Združenih narodov za begunce (UNHCR), organ Združenih narodov, pristojen za zaščito beguncev in razseljenih oseb zaradi preganjanja ali konflikta, mora v skladu z veljavno zakonodajo posredovati v postopku za podelitev pravice do azila. Na podlagi tega sodelovanja UNHCR prejema nepovratna sredstva od Generalnega direktorata za migracije.

Humanitarna oskrba v Španiji

Ta oddelek vsebuje informacije o programu humanitarne pomoči, ki v okviru državnega sekretarja za migracije upravlja Generalni direktorat za vključevanje in humanitarno pomoč.

- Program humanitarne pomoči je namenjen zagotavljanju potreb priseljencev v ranljivem položaju zaradi poslabšanja fizičnega stanja in pomanjkanja socialne, družinske in gospodarske podpore, ki dosežejo špansko obalo ali so del naselij, ki vključujejo resna socialna in zdravstvena tveganja ter zahtevajo takojšnje akcijske programe za njihovo odpravo.
- Ta program humanitarne pomoči v okviru državnega sekretarja za migracije upravlja Generalni direktorat za vključevanje in humanitarno pozornost, izvaja pa se z lastnimi sredstvi, in sicer prek centrov za začasno bivanje priseljencev (CETI) v Ceuti in Melilli ter prek specializiranih nepridobitnih socialnih subjektov, ki jih subvencionira Generalni direktorat za vključevanje in humanitarno pozornost.
- Dodeljevanje subvencij za razvoj programov se izvaja v skladu z Zakonom o splošnih subvencijah 38/2003 z dne 27. novembra, členoma 22.2 in 28. Regulativni okvir je določen v kraljevem odloku št. 441/2007 z dne 3. aprila o odobritvi uredb o neposrednem dodeljevanju subvencij subjektom in organizacijam, ki izvajajo ukrepe humanitarne pomoči za priseljence.

Opravljenе storitve:

- Celovit sprejem, ki vključuje ne le izpolnjevanje osnovnih potreb po nastanitvi in vzdrževanju, ampak tudi zagotavljanje socialnih orodij, kot so učenje jezikov, usposabljanje in orientacija, ki spodbujajo njihovo vključevanje v družbo gostiteljico.
- Prenos upravičencev z zbirnih mest (CETI¹, CIE², obal, naselij ali drugih nastanitvenih virov) v sprejemne objekte ali lokacije socialnih in družinskih omrežij.
- Nujna oskrba za velike kontingente, katere namen je obiskovati humanitarne izredne razmere zaradi prihoda velikih kontingentov migrantov brez urejenega statusa čez kopensko ali morsko mejo.
- Pozornost v dnevnih centrih kot instrument za zadovoljitev osnovnih potreb upravičencev in zagotavljanje normaliziranega okolja, da se čim bolj prepreči njihovo osebno poslabšanje in socialna izključenost.
- Posredovanje v naseljih za sodelovanje pri zadovoljevanju potreb ljudi, ki so na območjih ali območjih s slabimi pogoji bivanja z visokim tveganjem, da povzročijo resne osebne, socialne in zdravstvene pomanjkljivosti.

Najnovejši statistični podatki o selitvah in mednarodni zaščiti Španije

Zakonite migracije in mobilnost (vir: Evropska migracijska mreža, [špansko nacionalno poročilo za leto 2019](#))

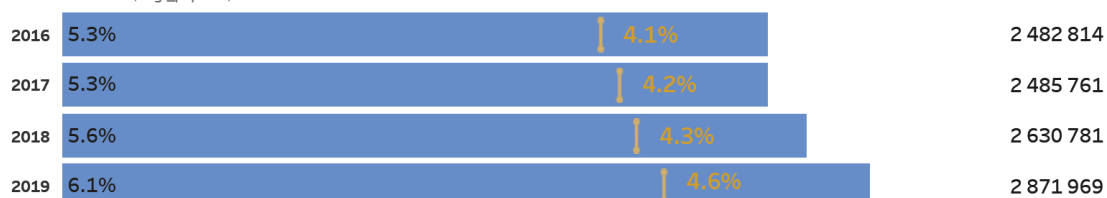
¹ Centro de Estancia Temporal de Inmigrantes

² Centros de internamiento de extranjeros

Državljeni tretjih držav predstavljajo 4,6 % španskega prebivalstva. Ta odstotek se iz leta v leto nekoliko povečuje. Glavna država porekla je Maroko, sledijo ji Kolumbija, Venezuela, Kitajska in Ekvador. Letno število dovoljenj za prebivanje, izdanih na leto, je 260.000, glavni razlog pa je združitev družine.

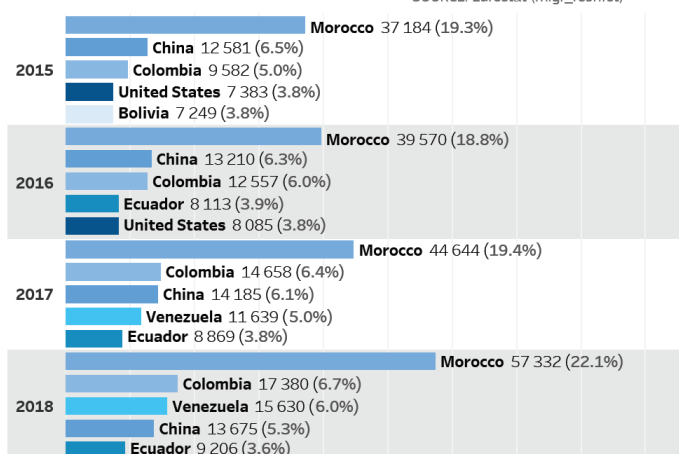
Third-Country Nationals (TCNs) as % of total population (in the country and in the EU)

SOURCE: Eurostat (migr_pop1ctz)

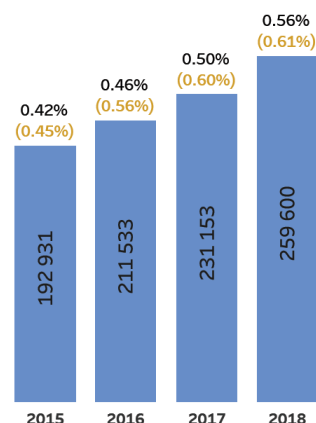
Top 5 nationalities of number of first residence permits annually issued: number of permits and % of total annual permits

SOURCE: Eurostat (migr_resfirst)

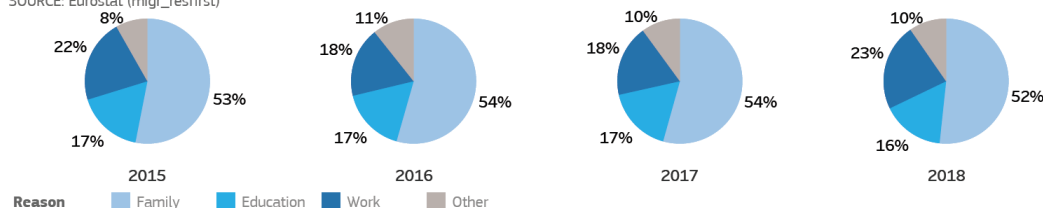
First residence permits annually issued: tot. num. and % of tot. pop. in the country (and EU)

SOURCE: Eurostat (migr_resfirst)

First residence permits annually issued by reason

SOURCE: Eurostat (migr_resfirst)

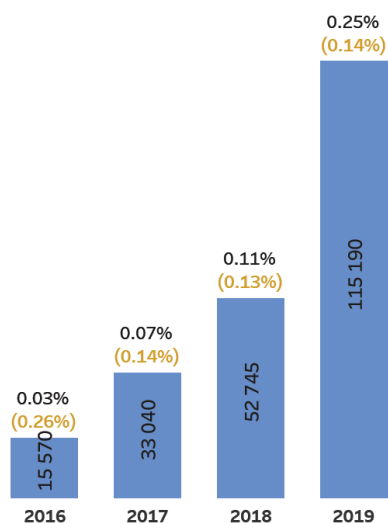

Slika 1 Mednarodna zaščita, vključno z azilom – (vir: Evropska migracijska mreža - špansko nacionalno poročilo za leto 2019)

Trenutno je število prošenj za azil približno 115.000 na leto, kar je več kot dvakrat več kot v prejšnjem letu. Trenutno je pet največjih državljanstev glede na letno število prošenj za azil: Venezuela, Kolumbija, Honduras, Nikaragva in Salvador. Na prvi stopnji je bilo sprejetih približno 35. 000 prošenj, razlog za to pa sta humanitarna zaščita, Venezuela pa izvorna država.

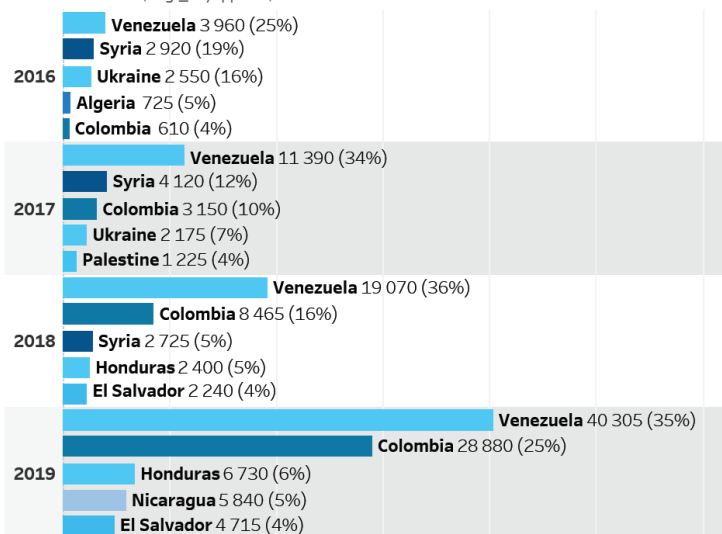
First-time asylum applications: total num. and as % of population in the country (and in EU)

SOURCE: Eurostat (migr_asyappctza, migr_pop1ctz)

Top 5 nationalities of annual number of first-time asylum applications: number of applications and % of total first-time annual applications

SOURCE: Eurostat (migr_asyappctza)

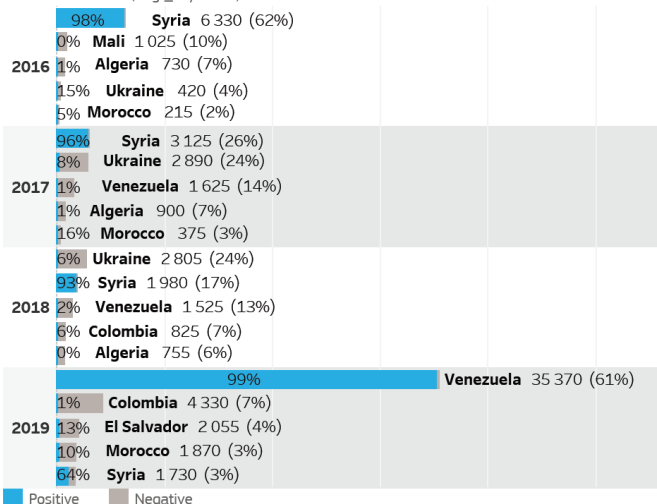
Number of first-instance asylum decisions by outcome (% of total decisions)

SOURCE: Eurostat (migr_asydcfsta)

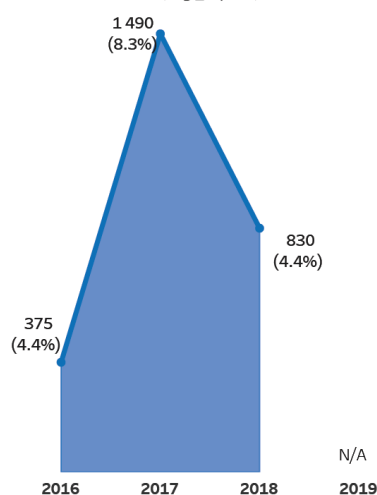
Top 5 nationalities of annual number of first-instance decisions: number of decisions (% of total decisions in the country) and % of positive outcome

SOURCE: Eurostat (migr_asydcfsta)

Third-Country Nationals resettled: absolute number and as % of total resettled in EU

SOURCE: Eurostat (migr_asyresa)

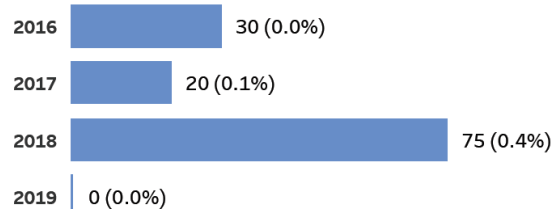

Slika 2 Brez spremstva – vir: Evropska migracijska mreža - špansko nacionalno poročilo za leto 2019

Število mladoletnikov brez spremstva, ki so leta 2019 zaprosili za azil ni bilo.

Unaccompanied Minors applying for asylum in the country (and % of total applications from Unaccompanied Minors in EU)

SOURCE: Eurostat (migr_asyunaa)

Unaccompanied Minors as % of first asylum applications (in the country and in EU)

SOURCE: Eurostat (migr_asyunaa)

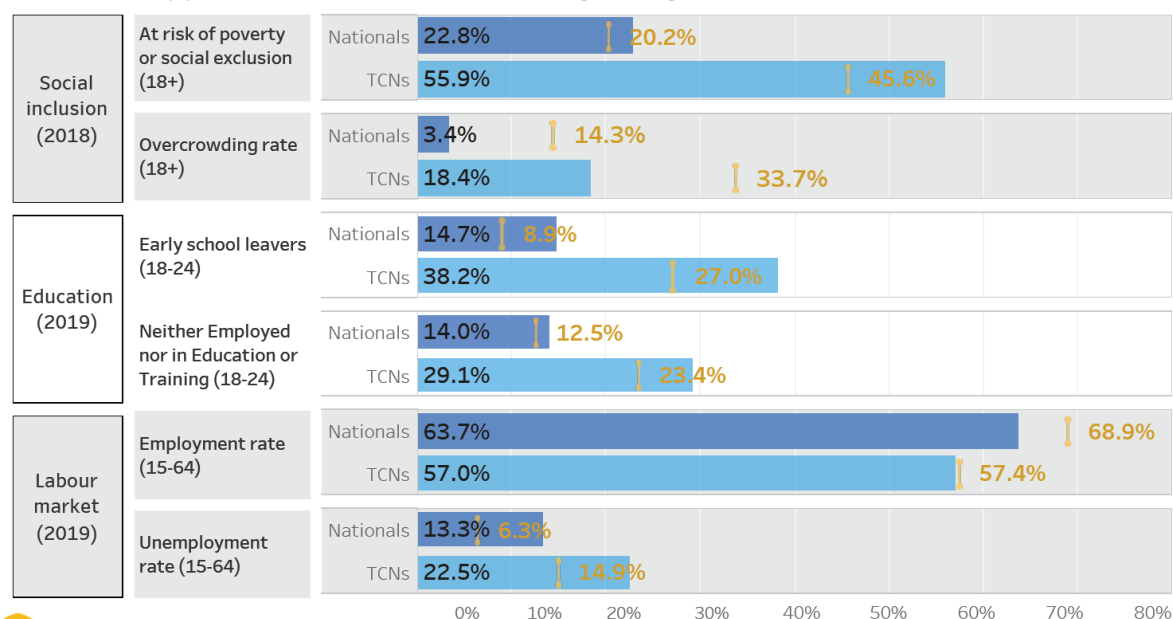

Slika 3 Vključevanje – (vir: Evropska migracijska mreža, [špansko nacionalno poročilo za leto 2019](#))

Spodnja slika kaže očitne neenakosti pri vključevanju med državljani in državljani tretjih držav v smislu socialne vključenosti, izobraževanja in trga dela.

Integration indicators for nationals of the country (blue) and Third-Country Nationals (TCNs - light blue) in the country (when available). The same indicator is provided in yellow for EU. Data are relative to the last year available.

SOURCE: Eurostat (ilc_peps05, ilc_lvho15, edat_lfse_01, edat_lfse_23, lfsa_ergan, lfsa_urgan)

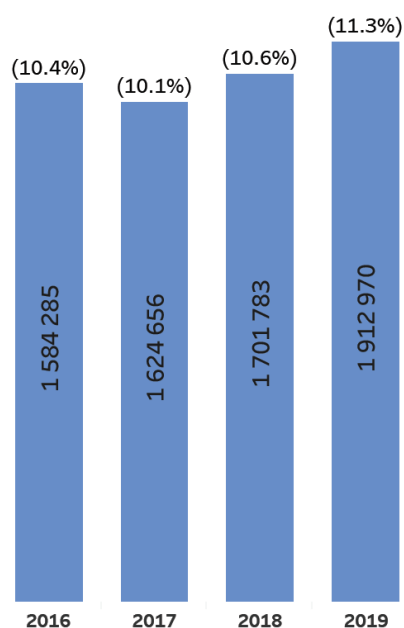

Slika 4 Meje, Schengen in vizumi – vir: Evropska migracijska mreža - [špansko nacionalno poročilo za leto 2019](#)

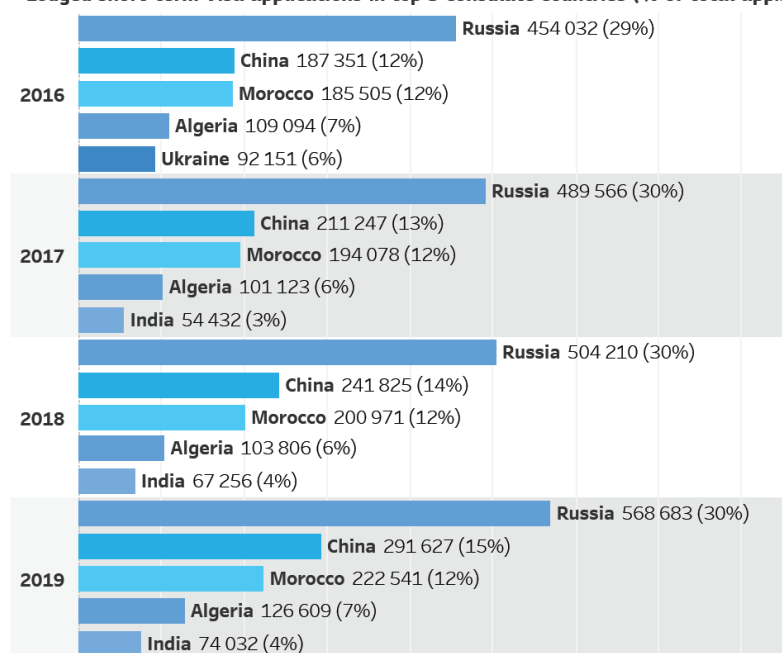
Leta 2019 je bilo vloženih skoraj 2 000 000 vlog za izdajo vizuma za kratkoročno bivanje, glavne države izvora so bile: Rusija, Kitajska, Maroko, Alžirija in Indija.

SOURCE: DG Migration and Home Affairs (complete statistics on short-stay visas applications to Schengen States)

Lodged short-term Visa app. (% of Schengen)

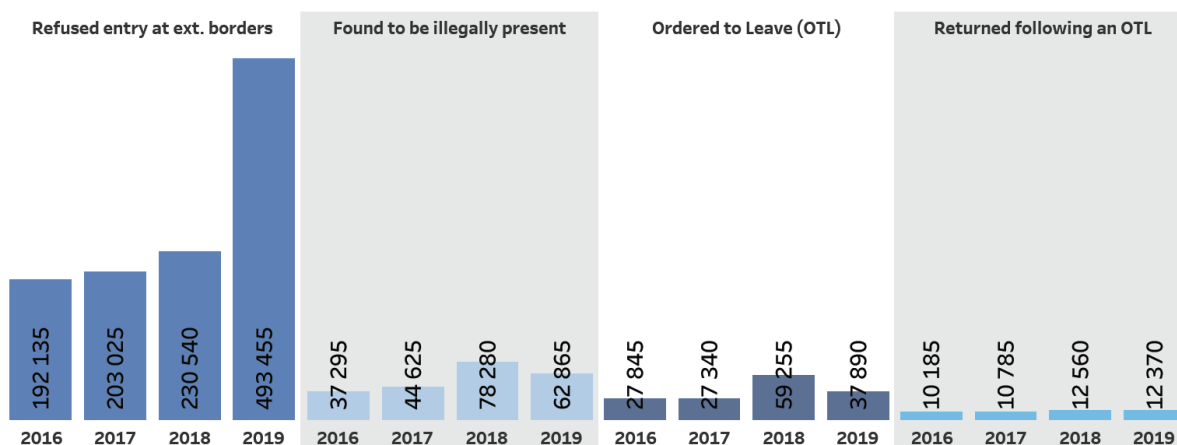
Lodged short-term Visa applications in top 5 consulate countries (% of total app.s)

Slika 5 Nepravilna migracija – vir: Evropska migracijska mreža -špansko nacionalno poročilo za leto 2019

Leta 2019 je bil skoraj pol milijona ljudem zavrjen vstop na zunanjih mejah. Ugotovljena je bila tudi nezakonita prisotnost skoraj 65.000 ljudi na španskem ozemlju.

SOURCE: Eurostat (migr_eirfs, migr_eipre, migr_eiord, migr_eirtn)

Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

ŠT. 1

IME POLICE	Prečiščeno besedilo kraljevega odloka 240/2007 z dne 16. februarja o vstopu, prostem gibanju in prebivanju državljanov držav članic Evropske unije in drugih držav pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru v Španiji.
RAVEN	Nacionalni
LETO	2007
DRŽAVA	Španija
TEMATIKA	Režim državljanov Evropske unije
SPLOŠNI OPIS	<p>Ta kraljevi odlok ureja pogoje za uveljavljanje pravic državljanov drugih držav članic Evropske unije in drugih držav pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru do vstopa in izstopa, prostega gibanja, prebivanja, stalnega prebivališča in dela v Španiji ter omejitve navedenih pravic zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.</p> <p>Ta odredba se uporablja tudi v okviru tega kraljevega odloka: Sklep PRE/1490/2012 z dne 9. julija, ki določa pravila za uporabo člena 7 kraljevega odloka 240/2007 z dne 16. februarja o vstopu, prostem gibanju in prebivanju državljanov držav članic Evropske unije in drugih držav pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru v Španiji.</p>
CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 2

IME POLICE	Prečiščeno besedilo systemskega zakona 4/2000 z dne 11. januarja o pravicah in svoboščinah tujcev v Španiji in njihovem socialnem vključevanju (Spremenjen z LO 8/2000, LO 14/2003, LO 2/2009, LO 10/2011 in RDL 16/2012).
RAVEN	Nacionalni
LETO	2000
DRŽAVA	Španija
TEMATIKA	Splošni režim priseljevanja
SPLOŠNO OPIS	<p>Področje uporabe tega zakona:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Tujci brez španskega državljanstva. — Določbe tega zakona se v vsakem primeru razumejo brez poseganja v določbe posebnih zakonov in mednarodnih pogodb, katerih pogodbenica je Španija.

— Za državljane držav članic Evropske unije in tiste, za katere se uporablja skupnostna ureditev, veljajo pravila, ki jo urejajo, pri čemer se ta zakon uporablja za tiste vidike, ki bi lahko bili ugodnejši.

CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
--------------	--------------------------------

POVEZAVA	Povezava
-----------------	--------------------------

ŠT. 3

IME POLICE	Prečiščena različica kraljevega odloka št. 557/2011 z dne 20. aprila 2009, s katerim je bila odobrena uredba o sistemskem zakonu 4/2000 o pravicah in svoboščinah tujcev v Španiji in njihovem socialnem vključevanju, po njeni reformi s sistemskim zakonom 2/2009 (v besedilu kraljevega odloka št. 844/2013 z dne 31. oktobra).
-------------------	---

RAVEN	Nacionalni
--------------	------------

LETO	2011
-------------	------

DRŽAVA	Španija
---------------	---------

TEMATIKA	Splošni režim priseljevanja
-----------------	-----------------------------

SPLOŠNI OPIS	<p>Področje uporabe te uredbe.</p> <p>1. Uredba o sistemskem zakonu 4/2000 z dne 11. januarja o pravicah in svoboščinah tujcev v Španiji in njihovem socialnem vključevanju, katerega besedilo je vstavljeno v nadaljevanju, se odobri.</p> <p>2. Pravila uredbe o sistemskem zakonu 4/2000 z dne 11. januarja o pravicah in svoboščinah tujcev v Španiji in njihovem socialnem vključevanju se bodo uporabljala dodatno ali za namene, ki bi lahko bili ugodnejši za državljane držav članic Evropske unije in druge osebe, vključene v področje uporabe kraljevega odloka 240/2007 z dne 16. februarja o vstopu, prostem gibanju in prebivanju državljanov držav članic Evropske unije in drugih držav pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru v Španiji. Prav tako se bodo pravila uredbe o sistemskem zakonu 4/2000 z dne 11. januarja uporabljala kot dodatek tistim, ki uporabljajo zakon št. 12/2009 z dne 30. oktobra, ki ureja pravico do azila in subsidiarne zaščite.</p>
---------------------	---

CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
--------------	--------------------------------

POVEZAVA	Povezava
-----------------	--------------------------

ŠT. 4

IME POLICE	Zakon 12/2009 , z dne 30. oktobra, ki ureja pravico do azila in subsidiarne zaščite.
-------------------	---

RAVEN	Nacionalni
--------------	------------

LETO	2009
-------------	------

DRŽAVA	Španija
---------------	---------

TEMATIKA	Azilni režim
SPLOŠNO OPIS	Namen tega zakona je v skladu z določbami četrtega odstavka 13. člena Ustave določiti pogoje, pod katerimi lahko državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva v Španiji uživajo mednarodno zaščito, določeno z zakonom azila in subsidiarna zaščita ter vsebino te mednarodne zaščite.
CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 5

IME POLICE	Kraljevi odlok št. 1325/2003 z dne 24. oktobra o odobritvi uredbe o režimu začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb.
RAVEN	Nacionalni
LETO	203
DRŽAVA	Španija
TEMATIKA	Azilni režim
SPLOŠNI OPIS	Uredba o režimu začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb se odobri.
CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 6

IME POLICE	Kraljeva uredba 865/2001 , z dne 20. julija, s katero je bila odobrena uredba o priznanju statusa apatridnosti.
RAVEN	Nacionalni
LETO	2001
DRŽAVA	Španija
TEMATIKA	Azilni režim
SPLOŠNI OPIS	Uredba o priznanju statusa brez državljanstva se odobri.
CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 7

IME POLICE	Prečiščeno besedilo kraljevega odloka 203/1995 z dne 10. februarja 1995, s katerim so bile odobrene uredbe za uporabo zakona 5/1984, z dne 26. marca, ki ureja pravico do azila in statusa begunca, kakor je bil spremenjen z zakonom 9/1994, z dne 19. maja (spremenjen z RD 865/2001, 20. julija in z RD 2393/2004 z dne 30. decembra).
RAVEN	Nacionalni
LETO	1995
DRŽAVA	Španija
TEMATIKA	Azilni režim
SPLOŠNI OPIS	Sprejeta Uredba o uporabi zakona 5/1984 z dne 26. marca, ki ureja pravico do azila in statusa begunca, spremenjena z zakonom 9/1994.
CILJI	Opisano že pod „Splošni opis“.
POVEZAVA	Povezava

Sklepna ugotovitev

Zaradi enklave države (meja z Afriko), jezika (skupnega s številnimi južnoameriškimi državami) in gospodarskih razmer (eno od 20 najpomembnejših gospodarstev na svetu) je Španija središče privlačnosti migracij za bivanje v državi in/ali vstop v druge države EU.

Resnične potrebe migrantov in ljudi, ki potrebujejo mednarodno zaščito in azil, so ogromne, sredstva, ki so trenutno dodeljena, pa so očitno nezadostna. Vendar ima Španija vzpostavljene politike, zakonodajo in prakse v zvezi z migracijami in mednarodno zaščito.

Trenutne razmere v Španiji na področju migracij in mednarodne zaščite je mogoče povzeti kot:

- Kar zadeva zakonite migracije in mobilnost, državljani tretjih držav predstavljajo 4,6 % španskega prebivalstva. Glavna država porekla je Maroko, sledijo ji Kolumbija, Venezuela, Kitajska in Ekvador. Letno število dovoljenj za prebivanje, izdanih na leto, je 260.000, glavni razlog pa je združitev družine.
- Kar zadeva mednarodno zaščito, je trenutno število prošenj za azil približno 115.000 na leto, kar je dvakrat več kot v prejšnjem letu. Trenutno je pet največjih državljanstev glede na letno število prošenj za azil: Venezuela, Kolumbija, Honduras, Nikaragva in

Salvador. Na prvi stopnji je bilo sprejetih približno 35 000 prošelj, razlog za to pa sta humanitarna zaščita, Venezuela pa izvorna država.

- Kar zadeva vključevanje, trenutno obstajajo očitne neenakosti med državljani in državljani tretjih držav v smislu socialne vključenosti, izobraževanja in trga dela.
- Kar zadeva nedovoljene migracije, je bil leta 2019 skoraj pol milijona ljudi zavržen vstop na zunanjih mejah. Ugotovljena je bila tudi nezakonita prisotnost skoraj 65.000 ljudi na španskem ozemlju.

4. Italija

Materiali in metode italijanskih raziskav

 Italijanska raziskava je bila razdeljena na dva dela. Prvi del je povezan z zakonodajnimi sklicevanji, in sicer z poglobljeno analizo glavnih zakonov in odlokov, ki urejajo vstop in stalnost v Italiji, ter pravico do dela za državljane tretjih držav, ki se selijo iz ekonomskih razlogov. Ta del je bil razvit s posvetovanjem z glavnim virom informacij v zvezi z italijansko zakonodajo, spletno stranjo „*gazzetta ufficiale*“³, pri čemer so poudarjena vsa zakonodajna sklicevanja.

Drugi del raziskave je bil namenjen upoštevanju vseh glavnih politik zadnjih let, ki so številčno vplivale na prisotnost migrantov in beguncev v Italiji. Za ta oddelek⁴ so bila opravljena posvetovanja z **nacionalnimi poročili ministrstva za socialno politiko in politiko dela**, v katerih so zabeleženi delovni sektorji, v katerih so tujci večinoma zaposleni v Italiji, in **Nacionalni statistični inštitut (ISTAT)**,⁵ ki vsako leto zbira podatke o migrantih in prosilcih za azil, ki živijo in delajo v Italiji.

S prekrivanjem obeh delov raziskave je bilo mogoče razmisliti o tem, kako so politike v zadnjih letih vplivale na dostop migrantov na italijanski trg dela.

Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike

Vključevanje migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Govoriti o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela v Italiji je pomembno za razlikovanje med ekonomskimi migranti in begunci.

³ <https://www.gazzettaufficiale.it/>

⁴ <https://www.lavoro.gov.it/Pagine/default.aspx>

⁵ <https://www.istat.it/>

Kar zadeva prvo kategorijo ljudi, je italijanski zakon, ki ureja prisotnost tujcev v državi, „zakon o pogodbi o priseljevanju“⁶. Naslov III zakonske uredbe št. 286 z dne 25. julija 1998⁷ se nanaša na ureditev vstopnih tokov zaradi dela tujcev v Italiji. Ekonomski migranti so tisti ljudje, ki zapustijo svojo državo izvora iz izključno gospodarskih razlogov, ki nikakor niso povezani z opredelitvijo begunca, da bi poskušali izboljšati svoje preživetje. Italijanska država vsako leto določi „kvote za vstop“ za delo: V Precedence sveta ministrstev je predvidena kvota vsako leto za več delavcev, ki lahko zakonito vstopijo v Italijo (tako imenovani odlok o pretoku) pred 30. novembrom. Ta odlok ureja vstop tujcev zaradi sezonskega dela in vzpostavlja mizo za priseljevanje v vsaki pokrajini v uradu prefekture, ki je odgovoren za celoten postopek v zvezi z zaposlovanjem tujih podrejenih delavcev.

V zvezi z ekonomskimi migranti so različni socialni analitiki navedli, da Italija očitno odvrča od zakonitega vstopa tujcev iz različnih razlogov, kot je majhno število ljudi, ki prihajajo v državo zaradi dela, ali ovire, ki ljudem zaradi delovnih razlogov otežujejo življenje v Italiji.

Pravna obravnava beguncev ali prosilcev za azil je drugačna. V zadnjih 10–15 letih se je število prosilcev za azil in beguncev v Italiji dosledno povečevalo. Zaradi tega trenda so se Evropa in številne evropske države, kot je Italija, osredotočile na upravljanje teh velikih tokov ljudi.

Vredno je razmisliti o nekaterih zakonodajnih uredbah, ki jih je odobrila italijanska vlada in ki bodo sledili nekaterim evropskim direktivam o priseljevanju.

Ukrepe, ki se nanašajo na dostop prosilcev za azil in beguncev do trga dela, urejata zakonodajni uredbi⁸ 142/2015⁹ oziroma 251/2007.

Zakonodajni odlok št. 251–19. november 2007 ureja postopke v zvezi z zaposlovanjem tujcev, ki živijo v Italiji. Zelo pomemben je 25. člen odloka, ki določa:

„Tuji državljani, ki jim je bil priznan status begunca ali status upravičenca do subsidiarne zaščite, so upravičeni do enakega obravnavanja italijanskih državljanov v zvezi s plačano zaposlitvijo, samozaposlitvijo in vpisom v poklicne registre, poklicno usposabljanje in usposabljanje na delovnem mestu“.

Zakonodajni odlok št. 142 iz leta 2015, tako imenovani „odlok o sprejemu“, ureja sistem za sprejem prosilcev za azil v Italiji. Obravnava različne vidike, kot so sprejemni centri, pravice do sanitarnih storitev, pravice do izobraževanja, primeri izгона itd.

V zvezi s pravico do dela je v členu 22 dekreta navedeno, da:

⁶ V italijanščini pod kratiko T.U.I

⁷ <https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/98286dl.htm>

⁸ <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>

⁹ <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2008/01/04/007G0259/sg>

1. Dovoljenje za prebivanje v zvezi s prošnjo za azil jim omogoča, da po šestdesetih dneh od vložitve prošnje opravijo delovne dejavnosti, če postopek obravnavanja prošnje ni zaključen in zamude ni mogoče pripisati prosilcu.
2. Dovoljenja za prebivanje ni mogoče spremeniti v dovoljenje za prebivanje iz delovnih razlogov.
3. Prosilci, ki izkoristijo sprejemne ukrepe, se lahko udeležijo strokovnih tečajev usposabljanja, ki so po možnosti predvideni v programu lokalnih organov, namenjenem sprejemu prosilca.

Odlok določa tudi, da se lahko prosilci za azil, ki živijo v centrih za zaščito prosilcev za azil in beguncev (SPRAR), udeležijo poklicnega usposabljanja, če je to predvideno v programih, ki jih nazadnje sprejmejo javni lokalni subjekti. Kar zadeva vrsto poklicnega usposabljanja, obstajajo različne oblike in dolžine, vključno s programi poklicnega usposabljanja na domu, da bi ljudem pomagali postopoma zapustiti sprejemne centre, in tečaji, namenjeni izpolnjevanju obveznosti obveznega izobraževanja (za osebe, mlajše od 18 let).

Člen 22 določa tudi: **„Begunci in prosilci za azil z dovoljenji za prebivanje se lahko prosto registrirajo pri javnih zavodih za zaposlovanje“**.

V zadnjih treh letih je desničarska težnja italijanske vlade povzročila različne ovire za postopek socialnega in delovnega vključevanja prosilcev za azil zaradi odobritve t. i. „uredbe o varnosti“. S tem odlokom je bila migrantom zavržena možnost, da začnejo postopek prebivanja, kar jim je omogočilo dostop do vrste storitev, kot je vpis v zavod za zaposlovanje, poklicne šole ali regionalne tečaje.

V zadnjem letu se izvajajo nekatere spremembe te uredbe za boljše gospodarsko vključevanje migrantov in beguncev v Italiji.

Najnovejši statistični podatki o selitvah in mednarodni zaščiti Italije

Da bi videli rezultate in rezultate teh zakonodajnih ukrepov, se je treba sklicevati na nekatera nacionalna poročila, v katerih je odstotek zaposljivosti migrantov in beguncev evidentiran kot posledice zakonodajnih sprememb.

V Italiji se je velik pritok tujcev, zabeležen v prvem desetletju leta 2000, zmanjšal v naslednjem, odstotek migrantov v rezidenčnem prebivalstvu pa se ni povečal toliko kot v drugih državah članicah OECD. Tuje prebivalstvo, ki je 1. januarja 2019 prebivalo v Italiji, je skupaj znašalo približno 5,2 milijona ljudi, kar je 8,7 % rezidenčnega prebivalstva in 3,717 milijona državljanov držav, ki niso članice EU („zunaj EU“).

Tuje delovno sposobno prebivalstvo (15–64 let) je bilo leta 2019 enako več kot 4 milijone in 33 tisoč posameznikov²⁰.

²⁰ Ministrstvo za delo in socialno politiko, Letno poročilo – Tujci na trgu dela v Italiji, julij 2020.

Zaposleni, stari 15 let in več, so 2.50.186, iskalci zaposlitve 401.960 in neaktivni od 15 do 64 let 1.175.05. Glede na spremembe, zabeležene v dvoletnem obdobju 2018–2019, se je število zaposlenih v Italiji povečalo za skoraj 95 000 enot v dvanajstih mesecih (v odstotkih +0,5 %), hkrati pa se je povečalo število tujih delavcev v EU (+14.450 enot, kar ustreza +1,8 %) in zunaj EU (+35.734 enot, kar ustreza +2,2 %), kar skupaj znaša +144.917 delavcev¹¹.

Rast zaposlovanja, ki je vplivala na komponento zunaj EU, je pozitivna, vendar z drugačno intenzivnostjo na teritorialni ravni: leta 2019 je prišlo do pozitivnih sprememb na vseh območjih, ki so trajnejša na severovzhodu (+4,3 %) in v Centru (+3,1 %), bolj v severozahodu (+0,9 %) in regijah na jugu (+0,3 %).

Stopnja brezposelnosti je visoka v nekaterih tretjih skupnostih, kot so Maročani (23,0 %), Ganci (20,9 %), Tunizijci (19,6 %), Albanci (15,2 %) in Pakistanci (14,5 %). Tudi za maroško skupnost je najvišja vrednost stopnje neaktivnosti (42,5 %), zelo visoka je tudi za Pakistance (38,5 %) in Indijce (38,3 %).

Kot je znano, ima zaposlitveni položaj ženske komponente v mnogih skupnostih pomembno vlogo. Stopnja brezposelnosti tujk je zelo visoka.

Če primerjamo podatke za dveletno obdobje 2019–2018, se zaposlovanje v tujini v vseh sektorjih ne povečuje. Dejansko je prišlo do krčenja v sektorju informacijskih in komunikacijskih storitev (–6,2 % na podlagi baznega trenda, zmanjšanje izključno zaradi zmanjšanja števila delavcev v skupnosti), gradbeništvu (–2,9 %, tudi v tem primeru zaradi negativne stopnje rasti skupnosti) in drugih kolektivnih storitvah (skupaj –2,7 %, kar ustreza –3,1 % komponente EU). Po drugi strani pa se zaposlovanje v tujini povečuje predvsem v finančnih in zavarovalniških dejavnostih (+8,1 %), v prometu in skladiščenju (+7,9 %), v kmetijstvu (+6,4 %), v industriji (+6,3 %) in v nepremičninskih dejavnostih, poslovnih storitvah (+6,1 %)¹².

Dostop do javnih zavodov za zaposlovanje: Leta 2019 je bilo v Italiji prisotnih 236.531 tujih iskalcev zaposlitve z zakonitim prebivališčem; izjavili so, da so imeli vsaj en stik z javnimi zavodi za zaposlovanje, od katerih jih je malo manj kot 86 tisoč iz EU in malo manj kot 156 tisoč iz držav, ki niso članice EU. Delež vseh iskalcev zaposlitve je 64,5 % med državljani EU, 56,1 % med državljani, ki niso državljani EU.¹³

Mladi tujci v Italiji

Mladi tujci, ki prebivajo v Italiji, presegajo milijon in predstavljajo približno 40 % vseh tujih rezidentov, ki so vstopili v državo leta 2018. Več kot 3/4 mladih tujcev (ali 75,8 %) prihaja iz držav zunaj Evropske unije (zunaj EU) in ima nizko stopnjo izobrazbe (59,8 % mladih tujcev je zaključilo osnovno izobraževanje). Številne študije in raziskave kažejo, da je starost daleč glavni napovedovalec migracij. Čeprav mladi predstavljajo majhen delež mednarodnih migrantov,

¹¹ Ibidem

¹² Ministrstvo za delo in socialno politiko, Letno poročilo – Tujci na trgu dela v Italiji, julij 2020.

¹³ Data Science Applications – Študije in raziskovalni oddelek Anpal Services na RCFL – ISTAT mikropodatki

predstavljajo velik del letnih migracijskih tokov. Od skupnega števila tujcev, ki so leta 2019 prebivali v Italiji, je 19,7 % te populacije sestavljalo mladi med 15. in 29. letom starosti. Nagnjenost k selitvi se poveča v najstniških letih in se znatno zmanjša po starosti 34¹⁴.

Tokovi mladih tujcev v Italiji zaradi dela so se z več kot polovice vpisa v letu 2010 povečali na 2,7 % v letu 2017. Leta 2010 je bilo delo razlog za vstop 54 % mladih tujcev (približno 120 tisoč enot). V sedmih letih se je ta odstotek zmanjšal na 2,7 %, nato pa se je leta 2018 povečal na 6 % (več kot 5,8 tisoč enot). Istega leta je v Italijo prišel najvišji odstotek mladih tujcev iz drugih razlogov, vključno s tistimi za mednarodno in humanitarno zaščito (47,1 %), združitve družine (29,9 %) ter izobraževanje in usposabljanje (17,4 %). Vendar pa je težko določiti meje med razlogi, zaradi katerih mladi tujci zapustijo svojo državo, in kvotami tistih, ki pripadajo eni skupini ali drugi. Mladi se lahko iz izobraževalnih razlogov selijo in nato iščejo delo v namembni državi: mladi, ki se ponovno združijo s starši ali mladimi, ki se pridružijo zakoncu, ter mladi begunci ali prosilci za azil se prej ali slej obrnejo na iskanje zaposlitve.

Stopnja aktivnosti mladih držav, ki niso članice EU, se približuje 50 %.

Proizvodni sektor je glavni ponudnik delovnih mest za italijanske in mlade tujce. Proizvodnja zaposluje 22,4 % mladih iz držav zunaj EU, 21,5 % Italijanov in 20,8 % mladih iz drugih držav EU. Večina mladih izven EU ima 90,4% zaposlitev. Več kot 9 od 10 mladih delavcev iz tretjih držav je skoncentriranih na nizko kvalificiranih delovnih mestih in slabo plačanih delavcih. Stopnja nepravilnosti tujih delavcev je višja med najmlajšimi in med tistimi iz drugih držav EU. Nezakonito delo je opredeljeno kot vsako delo, ki ni v skladu z veljavno delovno zakonodajo, zakonodajo o socialni varnosti in davčno zakonodajo.

Žal so podatki o značilnostih delavcev brez dokumentov v Italiji redki ali sistematično niso na voljo. Na splošno in v okviru, kjer so na voljo podatki, obstaja neposredna povezava med nepravilnostjo in migracijskim statusom (delavci migranti imajo višjo stopnjo nepravilnosti kot domači delavci), nepravilnosti pa bolj prizadenejo mlade delavce kot odrasle. Nacionalni statistični inštitut je leta 2016 navedel stopnjo nepravilnosti v višini 8,8 % za italijanske delavce, 22,2 % za delavce iz drugih držav EU in 19,1 % za delavce iz tretjih držav. V starostnih skupinah je stopnja nepravilnosti pri najmlajših delavcih (15–24 let) 20,9 %, stopnja nepravilnosti v starostni skupini 25–34 let in 35–64 let pa 11, 4 % oziroma 8,2 %. Te omejitve ne omogočajo interpolacije različnih posameznih značilnosti za izračun, na primer, stopnje nepravilnosti mladih delavcev, razčlenjene po pripadnosti eni od treh podskupin in po spolu.¹⁵

Do zdaj zbrani podatki se nanašajo na obdobje, ki se konča leta 2019. Posledice odloka o varnosti še niso dokumentirane na ravni sporočanja podatkov, vendar ni sporno, da lahko nezmožnost predložitve dokumentov za prebivanje zaradi omejitev, ki jih je uvedla vlada, le še poslabša zaposljivost migrantov, katerih število nezakonitih priseljencev se je povečalo, s čimer se je povečalo tudi število brezposelnih.

¹⁴ Ministrstvo za delo in socialno politiko, Letno poročilo – Tujci na trgu dela v Italiji, julij 2020.

¹⁵ Ministrstvo za delo in socialno politiko, Letno poročilo – Tujci na trgu dela v Italiji, julij 2020.

Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

ŠT. 1

IME POLICE	Zakonska uredba z dne ²¹ februarja 2014, št. 18, točka 3
RAVEN	Nacionalna – Nacionalna uporaba Direktive EU št. 2011/95/U
LETO	2014
DRŽAVA	Italija
TEMATIKA	Vključevanje beguncev ali imetnikov mednarodne zaščite v Italiji
SPLOŠNI OPIS	<p>Za namene načrtovanja intervencij in ukrepov za spodbujanje vključevanja upravičencev do mednarodne zaščite nacionalna koordinacijska tabela, ustanovljena na Ministrstvu za notranje zadeve – Oddelek za državljanske svoboščine in priseljevanje z namenom optimizacije sistemov za sprejem prosilcev in/ali imetnikov mednarodne zaščite, vsaki dve leti pripravi tudi nacionalni načrt, v katerem so opredeljene poti ukrepanja za doseganje učinkovitega vključevanja upravičencev do mednarodne zaščite, s posebnim poudarkom na vključevanju v družbo, tudi s spodbujanjem posebnih programov za srečanja med ponudbo in povpraševanjem na delovnem mestu, dostopom do zdravstvenega varstva in socialnega varstva, stanovanji, jezikovnim usposabljanjem in izobraževanjem ter bojem proti diskriminaciji. Načrt navaja oceno prejemnikov integracije in posebne ukrepe za izvajanje programiranja ustreznih evropskih sredstev, ki jih pripravi odgovorni organ. Tabele sestavljajo predstavniki ministrstva za notranje zadeve, urada ministra za vključevanje, ministrstva za delo in socialne politike, regij in Zveze italijanskih pokrajin.</p> <p>(UPI) in Nacionalno združenje italijanskih občin (ANCI) ter je pri načrtovanju ukrepov iz te določbe vključen s predstavnikom pooblaščenega ministra za enake možnosti, predstavnikom visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR), predstavnikom nacionalne komisije za pravico do azila in, odvisno od obravnavanih zadev, predstavniki drugih uprav ali drugih zainteresiranih strani.</p>
CILJI	Izboljšanje vključevanja beguncev v družbo in delo
DEJAVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> Vsaki dve leti bo organiziran nacionalni načrt, v katerem bodo opredeljene poti ukrepanja za učinkovito vključevanje upravičencev do mednarodne zaščite v zvezi z vključevanjem v družbo. Organizacija posebnih programov za srečanja med ponudbo delovnih mest in povpraševanjem po njih
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 2

IME POLICE	Zakonodajni odlok št. 142 iz leta 2015, t. i. „sprejemni odlok“
RAVEN	Nacionalna direktiva 2013/33/EU, tako imenovana direktiva o sprejemu, nadomešča prejšnjo direktivo 2003/9/EU. Direktiva iz leta 2003 je bila v notranje pravo prenesena z zakonsko uredbo št. 140/2005, ki je bila nato razveljavljena z zakonsko uredbo št. 142/2015, ki je nadomestila njeno vsebino in jo posodobila z določbami nove direktive o sprejemu iz leta 2013.
LETO	2015
DRŽAVA	Italija
TEMATIKA	Discipliniranje sprejema prosilcev za azil v Italiji
SPLOŠNI OPIS	Zakonodajni odlok ureja sprejemni sistem za prosilce za azil v Italiji. Obravnava različne vidike, kot so sprejemni centri, pravice do sanitarnih storitev, pravice do izobraževanja, primeri izgona itd. V zvezi s pravico do dela je v členu 22 dekreta navedeno, da: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dovoljenje za prebivanje v zvezi s prošnjo za azil jim omogoča, da po šestdesetih dneh od vložitve prošnje opravijo delovne dejavnosti, če postopek obravnavanja prošnje ni zaključen in zamude ni mogoče pripisati prosilcu. 2. Dovoljenja za prebivanje ni mogoče spremeniti v dovoljenje za prebivanje iz delovnih razlogov. 3. Prosilci, ki izkoristijo sprejemne ukrepe, se lahko udeležijo strokovnih tečajev usposabljanja, ki so po možnosti predvideni v programih lokalnih organov, namenjenih sprejemu prosilca.
CILJI	Sprejem prosilcev za azil v Italiji
DEJAVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionalno koordinacijsko tabelo, vzpostavljeno na ministrstvu za notranje zadeve, z nalogami obravnave, načrtovanja in načrtovanja na področju sprejema, vključno z opredelitvijo meril za regionalno razdelitev mest, ki se dodelijo za sprejem • V preglednici se vsako leto pripravi nacionalni načrt za sprejem, v katerem je na podlagi napovedi prihodov za zadevno obdobje opredeljena potreba po krajih, ki se dodelijo za sprejem. Smernice in načrtovanje programov se nato izvajajo na teritorialni ravni prek regionalnih usklajevalnih tabel. <p>Odlok določa tudi, da se lahko prosilci za azil, ki živijo v centrih za zaščito prosilcev za azil in beguncev (SPRAR), udeležijo poklicnega usposabljanja, če je to predvideno v programih, ki jih nazadnje sprejmejo javni lokalni subjekti. Kar zadeva vrsto poklicnega usposabljanja, obstajajo različne oblike in dolžine, vključno s programi poklicnega usposabljanja na domu, da bi ljudem pomagali postopoma zapustiti sprejemne centre, in tečaji, namenjeni izpolnjevanju obveznosti obveznega izobraževanja (za osebe, mlajše od 18 let).</p> <p>Člen 22 – Begunci in prosilci za azil z dovoljenji za prebivanje se lahko prosto registrirajo pri javnih zavodih za zaposlovanje (PES) (Centri per l'Impiego).</p>
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 3

IME POLICE	Zakonska uredba št. 251–19. november 2007
RAVEN	Nacionalno – izvajanje evropske direktive
LETO	2007
DRŽAVA	Italija
TEMATIKA	Izvajanje Direktive 2004/83/ES, ki vsebuje minimalne standarde o tem, da se državljanom tretjih držav ali osebam brez državljanstva prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, ter minimalne standarde glede vsebine priznane zaščite.
SPLOŠNI OPIS	Uredba ureja postopke v zvezi z zaposlovanjem tujcev, ki živijo v Italiji. Zelo pomemben je 25. člen odloka, ki določa: „Tuji državljani, ki jim je bil priznan status begunca ali status upravičenca do subsidiarne zaščite, so upravičeni do enakega obravnavanja italijanskih državljanov v zvezi s plačano zaposlitvijo, samozaposlitvijo in vpisom v poklicne registre, poklicno usposabljanje in usposabljanje na delovnem mestu“.

ŠT. 4

IME POLICE	Zakonska uredba – 25. julij 1998, št. 286 Naslov III T.U.I
RAVEN	Enotno besedilo določb v zvezi s predpisi o priseljevanju in predpisi o stanju tujcev
LETO	1998
DRŽAVA	Italija
TEMATIKA	Ureditev vstopnih tokov zaradi dela tujcev v Italiji
SPLOŠNI OPIS	Prvi naslov tega odloka vsebuje splošna načela tega edinstvenega besedila; v drugem naslovu so členi, ki urejajo vstopni tok tujih državljanov v Italijo iz delovnih razlogov. Tretji naslov uredbe ureja delovno področje, ureja tok vstopa za podrejeno delo, sezonsko delo, avtonomno delo, za primere itd. Člen 2 določa enako obravnavanje kot italijanski delavec. Italija mora izvajati politiko, ki spodbuja enake možnosti in enako obravnavo na področju dela in socialne varnosti.
CILJI	Ureditev vstopnega toka tujih državljanov
DEJAVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • Vstopne kvote za delo: Predsednik sveta ministrstev vsako leto predvideva kvoto za več delavcev, ki lahko zakonito vstopijo v Italijo (tako imenovani odlok o pretoku) pred 30. novembrom. • Ureditev vstopa tujcev zaradi sezonskega dela: odlok. • V vsaki pokrajini se v uradu prefekture, ki je odgovoren za celoten postopek v zvezi z zaposlovanjem tujih podrejenih delavcev za določen čas, ustanovi urad za priseljevanje. (člen 22)
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 5

IME POLICE	Zakonodajni DECREE, 4. oktober 2018, št. 113
RAVEN	Nujne določbe o mednarodni zaščiti in priseljevanju, javni varnosti ter ukrepih za delovanje Ministrstva za notranje zadeve ter organizacijo in delovanje nacionalne agencije za upravljanje in namembnost premoženja, zaseženega in odvzetega organiziranega kriminala.
LETO	2018
DRŽAVA	ITALIJA
TEMATIKA	Spremembe prejšnjih zakonov, ki urejajo izključitev migrantov v centrih za izgon, ter druge določbe o dovoljenju za prebivanje in mednarodni zaščiti.
SPLOŠNI OPIS	<p>Med novicami ta zakon prinaša prejšnje zakone, ki urejajo pravice in dolžnosti prosilcev za azil in beguncev v Italiji, kar zadeva socialno in delovno vključenost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odprava humanitarne zaščite. Prvi člen odloka vsebuje nove določbe o odobritvi azila in dejansko določa razveljavitev zaščite iz humanitarnih razlogov, ki je bila določena s prečiščenim zakonom o priseljevanju. • Omejitev sprejemnega sistema. Sistem za sprejem prosilcev za azil in beguncev (SPRAR), običajni sprejemni sistem, ki ga upravljajo italijanske občine, bo omejen samo na tiste, ki že imajo mednarodno zaščito, ali na mladoletnike brez spremstva. Nato se bo spremenil in preimenoval. Druge prosilce za azil bodo sprejemali izredni centri (Cas) in Cara. • Izključitev prosilcev za azil iz registra. Člen 13 dekreta določa, da se prosilci za azil ne morejo vpisati v register in zato ne morejo dostopati do prebivanja.
CILJI	Omejitev možnosti za odobritev neke vrste zaščite prosilcem za azil in nezmožnost pridobitve prebivanja, ki jim omogočajo dostop do različnih socialnih storitev.
DEJAVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • Omejitev sprejemnega sistema. • Odprava humanitarne zaščite. • Izključitev prosilcev za azil iz registra. • Podaljšanje pridržanja v centrih za repatriacijo. • Pridržanje na žariščnih točkah in mejnih prehodih • Več sredstev za vrnitev v domovino. • Preklic ali zavrnitev mednarodne zaščite. Odlok razširja seznam kaznivih dejanj v zvezi z odvzemom statusa begunca ali subsidiarne zaščite. • Hitri postopek pred ozemeljsko komisijo.
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 6

IME POLICE	Zakonodajna uredba z dne 21. oktobra 2020, št. 130
RAVEN	Nujne določbe o priseljevanju, mednarodni in dopolnilni zaščiti, spremembe členov 131-a, 391-a, 391-ter in 588 kazenskega zakonika ter ukrepi v zvezi s prepovedjo dostopa do javnih ustanov in prostorov javnega pridržanja, za boj proti izkrivljeni uporabi spleta in za urejanje nacionalnega garanta pravic oseb, ki jim je bila odvzeta osebna svoboda. (20G00154)

LETO	2020
DRŽAVA	ITALIJA
TEMATIKA	Odlok posreduje na različnih področjih, najprej spreminja t. i. odloka o varnosti iz let 2018 in 2019, s katerima so bila spremenjena nekatera pravila iz prečiščenega zakona o priseljevanju (zakonska uredba št. 286/1998) ter zakona št. 91/1992 o državljanstvu in zakonske uredbe št. 25/2008 in zakonske uredbe št. 142/2015 (o izvajanju tako imenovane direktive EU o postopkih in direktive EU, t. i. sprejem skupnega evropskega azilnega sistema).
SPLOŠNI OPIS	Na področju priseljevanja je odlok iz delovnih razlogov posegal v dovoljenja za prebivanje. V kategorijo dovoljenj, ki so že zamenljiva, so dodane nove hipoteze o dovoljenju za posebno zaščito, nesreči, volilnem prebivališču, pridobitvi državljanstva ali državljanstva brez državljanstva, športni dejavnosti, umetniškem delu, verskih razlogih in pomoči mladoletnikom. Kar zadeva mednarodno zaščito, je nova uredba uvedla postopkovne in bistvene spremembe prejšnje zakonodaje. Prva je spremenila postopke za izvajanje prednostnih izpitov, pospešene postopke in upravljanje ponavljajočih se prošenj v fazi izvajanja odredbe o izgonu. Kar zadeva sprejem, je bil vzpostavljen nov sistem za sprejem in vključevanje, ki nadomešča sistem SIPROIMI (zaščitni sistem za imetnike mednarodne zaščite in za tuje mladoletnike brez spremstva), ki se vrača v sistem, kot je stari sistem zaščite prosilcev za azil in beguncev. Člen 5 odloka govori o vseh dejavnostih, ki podpirajo pot vključevanja.
CILJI	Nova uredba je ponovno vplivala na prejšnji zakonodajni okvir o priseljevanju in azilu z reformiranjem in večinoma razveljavitvijo sprememb, uvedenih s tako imenovanimi „varnostnimi uredbami“.
DEJAVNOSTI	Ukrepi za oblikovanje oblik učinkovitega vključevanja socialnih omrežij, namenjenih spodbujanju individualne avtonomije tujih državljanov, ki so upravičeni do mednarodne zaščite o: <ul style="list-style-type: none"> a) jezikovnem usposabljanju. b) informacijah o individualnih pravicah in dolžnostih glede usmerjenosti v storitve. c) usmeritvi k zaposlitvi.
POVEZAVA	Povezava

Sklepna ugotovitev

Kot smo že povedali, Italija ni država, ki bi bila uspešna pri politikah vključevanja migrantov in beguncev na trg dela. Ta vidik urejajo Nacionalni zakoni (TUI) in videli smo, da obstajajo različna dovoljenja za prebivanje, ki tujcem omogočajo opravljanje delovnih dejavnosti: od dovoljenja za mednarodno zaščito do oseb za humanitarno zaščito. V teh primerih je možnost dela odvisna od političnega azila. Italija mora še vedno napredovati pri preučevanju koristi vključevanja ekonomskih migrantov na trg dela, ne glede na dodelitev mednarodne zaščite.

Hkrati morajo javne pisarne ozaveščati podjetja o koristih vključevanja tujcev na delovna mesta. Vključevanje migrantov na trg dela je izziv, ki bi ga lahko sprejela vsa podjetja, saj

vključevanje tujih državljanov pomeni tudi socialno sodelovanje pri njihovem vključevanju. In prednosti, v človeškem in poklicnem smislu, so številne. Z aktivnimi politikami zaposlovanja so lahko podjetja protagonistka učinkovite rasti italijanskega in evropskega trga. Ampak ne samo, da: zaradi socialnega in poklicnega vključevanja migrantov bo mogoče spodbujati tudi popolno avtonomijo samih delavcev.

Druga ovira je skupno mnenje, da „tujci kradejo delovna mesta“. Istat-ovi podatki so to **zanikali**: trg dela v Italiji je zelo razdrobljen, priseljenci in Italijani pa si prizadevajo za različna delovna mesta. Celó v istih sektorjih obstaja dopolnjevanje: tujci v manj kvalificiranih skupinah in Italijani v kvalificiranih in tehničnih¹⁶. Zato je jasno, da so prizadevanja za ozaveščanje na več ravneh bistvena za izboljšanje politik vključevanja migrantov in beguncev na trg dela v Italiji, od političnih direktiv do večje odprtosti podjetij pri sprejemanju tujcev.

5. Slovenija

Materiali in metode slovenskega raziskovanja

Za slovensko raziskavo smo si ogledali glavne vire informacij na področju migrantov in beguncev, ki so na voljo na spletu. Najpomembnejši spletni portali so navedeni spodaj:

- spletna stran Služba Vlade za nego in vključevanje migrantov.
- spletna stran Zavoda za zaposlovanje Slovenije.
- Sektor za sprejem in oskrbo
- Sektor vključevanja

Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike

Vključevanje migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Migracije so skozi zgodovino močno vplivale na slovensko gospodarstvo in slovenski trg dela. Slovenija oblikuje svojo migracijsko politiko že od leta 1991, ko je postala neodvisna in mednarodno priznana država. Vojna v nekdanji Jugoslaviji je povzročila prve večje migracije prebivalstva, ki so izvirale predvsem iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Pred pristopom Slovenije k EU so bili tuji priseljenci približno sestavljeni iz dveh skupin z različnim statusom:

¹⁶ http://www.fondazioneleonemoressa.org/newsite/wp-content/uploads/2017/10/12.10.2017-Rep_Lavoro.pdf

1. tisti, ki so imeli slovensko državljanstvo in so ga prejeli na podlagi takrat veljavnega Zakona o državljanstvu Republike Slovenije.
2. priseljenci, ki so imeli priznano stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Zaposlovanje tujcev v Sloveniji se je okrepilo. To je posledica močnih migracijskih tokov z območij nekdanjega priseljevanja in novih priseljencev iz drugih držav. Leta 1991 so se odprle številne meje v Evropi in izseljenci iz vzhodnoevropskih držav so se začeli priseliti v Slovenijo. Nekatere od teh držav so kasneje postale del EU, kjer je bilo gibanje delavcev med temi državami liberalizirano. Najpomembnejši dejavnik pri izseljevanju v Slovenijo je gospodarski.

Z zakonodajno uredbo in posebnostmi, ki izhajajo iz na novo pridobljene neodvisnosti in začetnih procesov v smeri demokratizacije, se je Slovenija vse bolj soočala s podobnimi problemi kot razvite zahodnoevropske države v EU in schengenskem območju. Za uspešen proces približevanja družini držav članic EU in drugih pomembnih mednarodnih organizacij¹⁷ je Slovenija morala uskladiti politiko priseljevanja ter mednarodne in humanitarne obveznosti.

V ta namen je bila leta 1999 sprejeta Resolucija o politiki priseljevanja Republike Slovenije, ki¹⁸ je opredelila tri glavne stebre, na katerih temelji politika priseljevanja v Sloveniji za zaščito in pomoč beguncev in prosilcev za azil. Ti trije glavni stebri so: vključevanje priseljencev v slovensko družbo, preprečevanje nezakonitega priseljevanja ter določitev normativnih in organizacijskih ureditev, potrebnih za uspešno in celovito izvajanje politike priseljevanja.

Temeljna pravna orodja, s katerimi se izvaja stališče Resolucije, so **Zakon o tujcih**, ki ureja pogoje za vstop in prebivanje tujcev, **Zakon o azilu za status begunca in azilno politiko**, **Zakon o državni mejni kontroli, ki bo urejal nadzor** meje v skladu s postopki vključevanja v Evropsko unijo in **Schengenskim sporazumom**, ustrezen **vizumski režim** in drugi ustrezni sektorski zakoni.

Zaradi vse bolj zapletene dinamike migracijskih tokov, ki je zahtevala nove oblike upravljanja migracij, kot je sodelovanje z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami ter približevanje EU, je bila leta 2002 sprejeta **Resolucija o migracijski politiki Republike Slovenije**,¹⁹ ki je nadalje konkretizirala aktivnosti in ukrepe za izvajanje migracijske politike.

Od pristopa Slovenije k EU je bila njena politika priseljevanja v veliki meri skladna z migracijsko in azilno politiko EU ter pravnim redom Skupnosti, predvsem s prenosom zakonodaje EU, kot so direktive o migracijah in azilu, ter vzpostavitev skupnega evropskega azilnega sistema²⁰.

Če povzamemo: v Republiki Sloveniji migracijska zakonodaja obsega naslednje pravne instrumente:

- Ženevska konvencija o statusu beguncev

¹⁷ Svet Evrope, Združeni narodi itd.

¹⁸ Uradni list RS, št. 40/99

¹⁹ Uradni list RS, št. 106/2002

²⁰ Slovenija in Migracije — <https://emm.si/migracije-in-slovenija/>

- Direktiva EU 2013/33 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito
- Ustava Republike Slovenije
- Zakon o tujcih
- Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1)
- Zakon o mednarodni zaščiti
- Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic oseb z mednarodno zaščito
- Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic prosilcev za mednarodno zaščito
- Uredba o hišnih pravilih za azilno hišo
- Uredba o hišnih pravilih integracijske hiše
- Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb
- Predpisi Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb
- Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic oseb z začasno zaščito

Prvi slovenski zakon o tujcih je začel veljati leta 1999 kot eden od pravnih aktov o neodvisnosti. Njegove pomanjkljivosti so se odražale predvsem v neurejenem pravnem položaju državljanov drugih republik nekdanje Jugoslavije, ki se niso odločili za slovensko državljanstvo ali katerih prošnja za državljanstvo je bila zavržena. Zaradi spremenjenih okoliščin ta zakon ni več primeren. Republika Slovenija je leta 1996 podpisala pridružitveni sporazum z Evropsko unijo in hkrati začela izvajati postopke za pravno uskladitev svoje zakonodaje z zakonodajo Evropske unije.

- 1. člen tega zakona o tujcih določa, da je tujec po tem zakonu vsakdo, ki ni državljan Republike Slovenije.
- 2. člen določa, da določbe tega zakona ne veljajo za osebe diplomatskih in konzularnih predstavništev tujih držav v Republiki Sloveniji in osebe drugih tujih predstavništev, ki imajo v Republiki Sloveniji diplomatski status.

Zakon določa:

- način vstopa tujcev v državo (prehod meje);
- izdaja vizuma (delovni vizum, poslovni vizum – izdan na zahtevo tujca) in določa tudi trajanje vizuma;
- zavrnitev vstopa v državo in zavrnitev izdaje vizuma;
- prebivanje – 3-mesečno bivanje ali v obsegu, dovoljenem z izdanim vizumom, razen če mednarodna pogodba ne določa drugače;
- odpoved prebivanja (kako ga je mogoče preklicati in razloge za odpoved);
- prisilna odstranitev tujca;
- kazenske določbe;

Novi zakon o tujcih je odpravil poslovne in delovne vizume ter jih nadomestil z dovoljenjem za prebivanje. Tako je tujec poleg delovnega dovoljenja potreboval tudi dovoljenje za prebivanje, ki je temeljilo na delovnem dovoljenju. Novi zakon, kakor je bil spremenjen leta 2002, je prinesel bistveno drugačen pristop k pravni ureditvi vprašanja tujcev. Zakon o tujcih obravnava pravo

EU pri vsebinskem pregledu, vendar v skladu s slovenskimi pravnimi predpisi. Ta zakon določa pogoje in načine vstopa, odhoda in prebivanja tujcev v Republiki Sloveniji.

Temeljna načela migracijske politike v Republiki Sloveniji so:

- Načelo solidarnosti, mednarodne porazdelitve bremena in odgovornosti (obveznost zagotavljanja zaščite in pomoči beguncem; nezakonite migracije in njihove posledice).
- Načelo odgovornosti do državljanov in države (redna, razmeroma svobodna migracija; migracija oseb slovenskega izvora in odgovornost za ohranjanje in razvoj njihove identitete).
- Načelo spoštovanja prava in človekovih pravic, kar pomeni izpolnjevanje obveznosti iz mednarodnih pogodb ob upoštevanju splošno sprejetih načel in pravnega reda.
- Načelo dolgoročne makroekonomske uporabnosti.
- Načelo zgodovinske odgovornosti, ki temelji na konceptu kontinuuma zgodovine in strukturi mednarodnih odnosov.
- Načelo enakosti, svobode in sodelovanja, ki se nanaša predvsem na politiko vključevanja.

Kar zadeva migracijsko politiko, gre za kompleksno politiko, sestavljeno iz ločenih, vendar povezanih in dopolnjujočih se politik. To so:

- Azilna politika, ki je del begunske politike, se nanaša na ukrepe, povezane s prosilci za azil in prejemniki azila.
- Politika upravljanja migracijskih tokov, ki se nanaša predvsem na nezakonite migracije in trgovino z ljudmi.
- Politika vključevanja, ki se nanaša na državne ukrepe, ki vplivajo na kakovost življenja priseljencev.
- Politika priseljevanja, povezana z ureditvijo priseljevanja: pravila in postopki, ki tujcem omogočajo vstop v Republiko Slovenijo, zaposlitev in/ali bivanje in stalno bivanje v Republiki Sloveniji.

Migracijska politika je določila potrebno zakonodajo, ki ureja področje azila, priseljevanja in zaposlovanja tujcev v:

- Zakon o tujcih²¹
- Zakon o azilu²²
- Zakon o policiji²³
- Zakon o zaposlovanju in delu tujcev²⁴

Na področju zaposlovanja se je treba osredotočiti na naslednje pravo:

Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, ki vključuje:

²¹ Uradni list Republike Slovenije 71/2008, nad Ztuj

²² Uradni list RS 51/2006, nad Zakonom o azilu

²³ Uradni list RS 107/2006, nad ZPolom

²⁴ Uradni list RS 76/2007, nad ZZDT

- **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih**

Zakon o tujcih opredeljuje tujca kot vsakogar, ki nima državljanstva Republike Slovenije, in načeloma velja za vse tujce, razen za begunce in prosilce za azil.

Vsi tujci morajo med bivanjem na ozemlju Slovenije spoštovati slovensko ustavo in zakone. S tem zakonom mora Vlada Republike Slovenije sprejeti resolucijo o migracijski politiki in lahko v skladu s tem zakonom vsako leto sprejme kvoto dovoljenj za prebivanje v posameznem letu²⁵.

Zakon določa pogoje za vstop, bivanje in izstop migrantov ter določa, da lahko tujci vstopajo in izstopajo iz Slovenije samo na določenih mejnih prehodih z veljavno potno listino in po potrebi vizumom ali dovoljenjem za prebivanje²⁶. Tujci, ki ne potrebujejo vizuma, lahko v Sloveniji bivajo največ 90 dni²⁷. Vsak tujec, ki želi prebivati v Republiki Sloveniji dlje kot 90 dni, potrebuje dovoljenje za prebivanje. Pogoji za izdajo, vrste in opredelitev so navedeni v Zakonu o tujcih.

- **Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT)**, ki je začel veljati leta 2015 in določa pogoje za zaposlitev, samozaposlitev in delo tujcev ter s tem povezane naloge Republike Slovenije za urejanje in varstvo trga dela. Nova zakonodaja sledi načelu, da je celoten postopek urejen na enem mestu in da se dovoljenje za prebivanje in delo v Republiki Sloveniji izda kot enotno dovoljenje.

Republika Slovenija sklepa mednarodne sporazume, ki določajo pogoje za zaposlitev, samozaposlitev in delo tujcev, ter sprejema ukrepe za zaščito domačega trga dela, ki jih določa ta zakon. V skladu z mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo in urejajo prosto gibanje delavcev in prosto opravljanje storitev med državami članicami Evropske unije, Evropski gospodarski prostor in Švicarska konfederacija predlagata Državnemu zboru Republike Slovenije uvedbo in odpravo ukrepov, predvidenih z mednarodnimi pogodbami²⁸.

6. člen tega zakona določa, da pravica do prostega dostopa do trga dela pomeni, da je tujec lahko zaposlen, samozaposlen ali zaposlen v Republiki Sloveniji brez soglasja za enotno dovoljenje ali modro karto EU ali brez dovoljenja za sezonsko delo.

- **Zakon o azilu določa** načela, pogoje in postopek za pridobitev statusa begunca, ki posamezniku zagotavlja mednarodno zaščito²⁹. Begunec opredeljuje kot osebo, ki ji je bila priznana pravica do azila in azila kot zaščita tujcev v Sloveniji³⁰. Emma Haddad³¹,

²⁵ ZTuj, 5. člen

²⁶ ZTuj, 6–8 umetnost

²⁷ ZTuj, člen 13

²⁸ Prehodno obdobje ali varnostna klavzula

²⁹ Zazil, člen 1

³⁰ Zazil, člen 2

³¹ Generalni direktor za azil in zaščito na Ministrstvu za notranje zadeve Združenega kraljestva

po drugi strani, opisuje begunce kot posameznike, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje prvotno okolje zaradi konflikta s politiko države, v kateri so živeli, in novo okolje, v katerega so se priselili, jim je priznala mednarodno zaščito. Konflikti z državo, v kateri so živeli posamezniki, so različni, zato poznamo več vrst migrantov – beguncev: ekonomski migranti, ki iščejo boljše finančne življenjske pogoje, nezakoniti migranti, politični begunci, osebe brez državljanstva, prosilci za azil itd., njihovo število po vsem svetu je ocenjeno na približno 8,4 milijona v letu 2008³².

Zakon o azilu določa, da mora biti vsakemu tujcu, ki ob vstopu v Slovenijo izjavi, da namerava zaprositi za azil, dovoljen vstop v državo³³. Med bivanjem v Sloveniji jim podeljuje naslednje pravice:

- pravico do začasnega prebivanja;
- pravico do tolmača;
- pravico prosilk, da izberejo spol posameznika, ki vodi azilni postopek;
- pravico do prednostne obravnave, oskrbe in oskrbe mladoletnikov, invalidov, starejših, nosečnic, samskih oseb in žrtev nasilja;
- pravico do svetovalca za begunce;
- pravico do osnovne oskrbe in zdravstvenega varstva;
- pravico do dela in osnovnošolskega izobraževanja;
- pravico do brezplačne pravne pomoči;
- pravico do finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu³⁴.

Zakon poleg pravic zahteva, da vsi posamezniki, ki jim Slovenija nudi zaščito na podlagi azila, spoštujejo svoje dolžnosti:

- spoštovati morajo zakone in predpise Republike Slovenije;
- vedno morajo biti na voljo pristojnim organom in se odzivati na njihove pozive;
- obvestiti morajo o vsaki spremembi naslova in upoštevati odredbe v zvezi z omejitvami gibanja³⁵.

Zadnji statistični podatki o migracijah in mednarodni zaščiti

Slovenija je po osamosvojitvi leta 1991 začela sprejemati priseljence z drugih nekdanjih jugoslovanskih ozemelj. Ti priseljenci so pogosto imeli družino in prijatelje, ki živijo v državi, pa tudi jezike, kulture in družbene strukture, kakršne so v Sloveniji. To je olajšalo njihovo integracijo. Odkar se je leta 2004 pridružila Evropski uniji, se je v državi naselilo vse več drugih državljanov tretjih držav. Prosilci za azil z Bližnjega vzhoda so leta 2015 dodatno poudarili ta trend.

Slovenija je namembna država predvsem za državljane Bosne in Hercegovine, Srbije, resolucije VSZN 1244, ki jo upravljajo Kosovo, Severna Makedonija, Ruska federacija, Ukrajina, Kitajska

³² Haddad 2008, 23–25

³³ Zazil, člen 7

³⁴ Zazil, členi 11–16, 43

³⁵ Zazil, člen 44

in Črna gora. Junija 2019 je imelo v Sloveniji status začasnega ali stalnega prebivališča skoraj 160 000 državljanov tretjih držav. Slovenija je tudi ciljna država za nezakonite sezonske migracije ter tranzitna in ciljna država za prosilce za azil in migrante z neurejenim statusom.

Priseljevanje in izseljevanje

Skupno število mednarodnih migrantov sredi leta 2020	278 TISOČ
Delež mednarodnih migrantov kot odstotek celotnega prebivalstva sredi leta 2020	13,4 %
Skupno število izseljencev sredi leta 2020	160.2 TISOČ
Neto migracija (priseljenci minus izseljenci) v petih letih pred	10 TISOČ
Razlika v deležu migrantov v celotnem prebivalstvu med letoma 2000 in 2020	2,6 %
Delež migrantk v mednarodnih migrantskih staležih sredi leta 2020	41,4 %
Delež mednarodnih migrantov, 19 let in mlajših, ki so prebivali v državi/regiji sredi leta 2020	7,5 %
Delež mednarodnih migrantov, starih 65 let in več, ki so prebivali v državi/regiji sredi leta 2020	18,5 %

Tok migrantov

Skupno število novih mednarodnih migrantov	13,9 TISOČ
--	------------

Integracija & dobro počutje

Razlika v brezposelnosti med prebivalstvom, rojenim v tujini, in domačim prebivalstvom v državah OECD	1,6 %
---	-------

Prisilna migracija

Skupno število beguncev v državi gostiteljici v	751
Skupno število beguncev po izvorni državi v	23

Razvoj

Prejeta osebna nakazila (v % BDP) v	1 %
-------------------------------------	-----

Javno mnenje

Odstotek odraslih anketirancev, ki so poročali, da se nameravajo v naslednjih 12 mesecih trajno preseliti v drugo državo (ocena), v	1.2
---	-----

Okoliščine

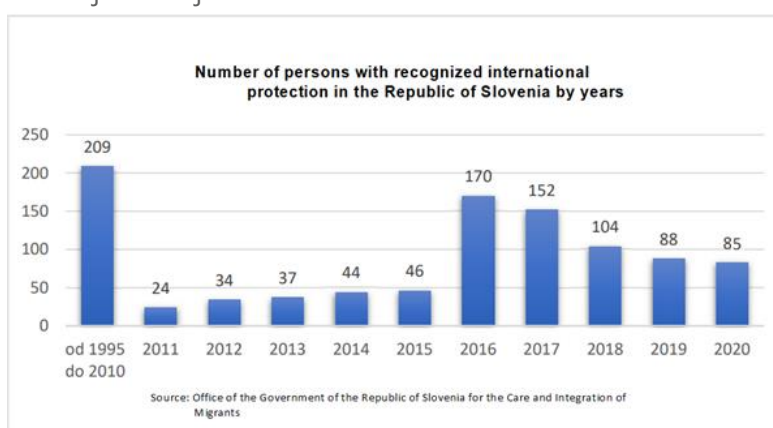
Skupno število prebivalcev sredi leta 2020

2,1 MILIJONA
EUR

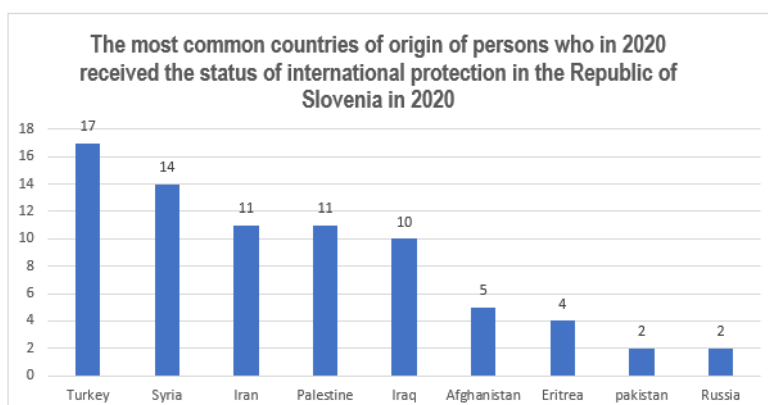
Konec novembra 2020 je na podlagi dovoljenja ali dovoljenja za prebivanje prebivalo skoraj 200 000 tujcev (29 397 državljanov EU od 170 342 državljanov tretjih držav); 92 844 državljanov tretjih držav je imelo veljavno dovoljenje za stalno prebivanje, 77 498 pa je imelo veljavno dovoljenje za začasno prebivanje. Večina dovoljenega za bivanje je v rokah državljanov Bosne in Hercegovine, sledijo pa jim državljani Kosova, Severne Makedonije in Srbije.

Leta 2020, od januarja do konca novembra, je bilo izdanih 6 305 dovoljenj za stalno prebivanje in 63 226 dovoljenj za začasno prebivanje. V skladu z namenom izdanih dovoljenj za začasno prebivanje v državljanih tretjih držav prevladuje enotno dovoljenje za prebivanje in delo (41,338), ki mu v študiji sledijo družinska združenja (16.063) (4293). Konec novembra je bilo v Sloveniji registriranih 29.397 tujcev, zato je bilo potrebno potrditi veljavno prošnjo za (stalno) prebivanje, ki je bila izdana državljanu EU. Večina potrdil je bila izdanih državljanom Hrvaške, sledili so jim državljani Bolgarije, Italije in Nemčije.

Leta 2020 je bilo vloženih 3276 prošenj za mednarodno zaščito; večino so vlagali državljani Maroka, Afganistana, Pakistana in Alžirije. Status mednarodne zaščite je bil priznan 85 osebam. Prvo mesto med njimi je skupno državljanstvo Sirije in Turčije, ki mu sledi iransko državljanstvo, tretje mesto pa si delijo državljani Iraka v Palestini.

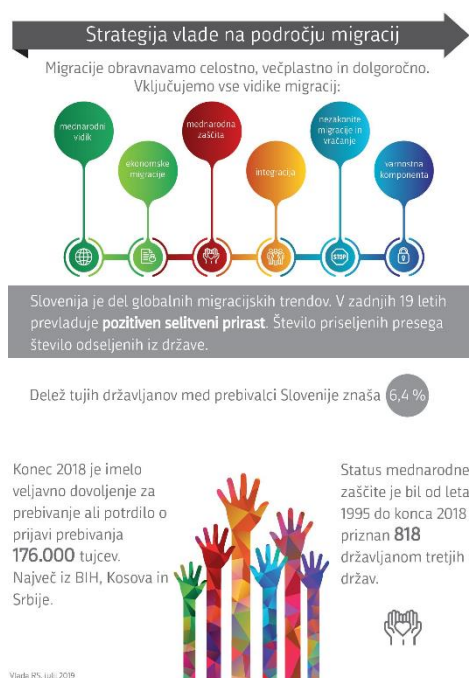

Slika 6: Število oseb s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji po letih

Slika 7: Najpogostejše države izvora oseb, ki so v letu 2020 prejele status mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji

V Koalicijskem sporazumu o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandat 2018–2022 si je Vladna koalicija zadala nalogo, da pripravi celovit sporazum o migraciji.

Slika 8: Strategija Vlade Republike Slovenije na področju migracij

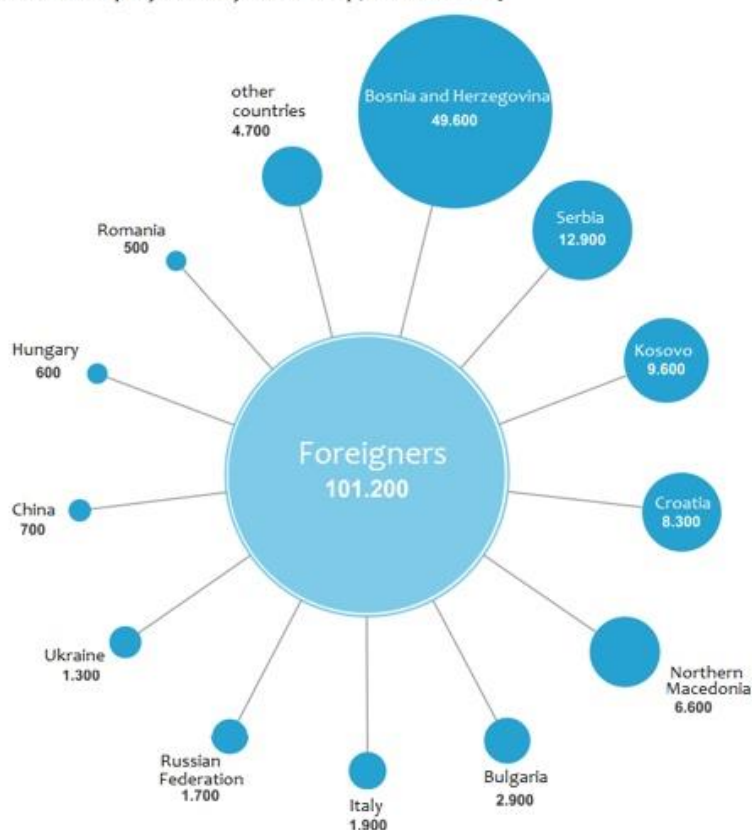
Strategija, ki temelji na povezovanju med ministrstvi. Za pripravo in spremljanje izvajanja Strategije Vlade Republike Slovenije na področju migracij in usklajevanja aktivnosti na področju migracij je bila ustanovljena medresorska delovna skupina.

Člani delovne skupine so predstavniki vseh ministrstev na ravni državnih sekretarjev in predstavnikov urada predsednika vlade Sove, policije, Urada za oskrbo in vključevanje migrantov, Urada Vlade RS za komuniciranje, Službe Vlade RS za makroekonomske analize in razvoj ter Uprave za zaščito in reševanje. Strategija je sestavljena iz šestih horizontalnih stebrov, ki so medsebojno povezani in tvorijo celovit pristop k migracijam.

Vsebino posameznih stebrov so pripravile in usklajevale pristojne službe.

Število zaposlenih tujcev se je v zadnjih petih letih povečalo za 81 %. Konec oktobra 2019 je bilo 11 % zaposlenih tujcev (približno 101 200).

Persons in employment by citizenship, October 2019

Večina jih je bila iz Bosne in Hercegovine (49 % ali približno 49 600), sledili so jim državljani Srbije (13 % ali približno 12.900) in Kosova (9 % ali približno 9 600). 96 % teh oseb je bilo zaposlenih in 4 % samozaposlenih.

Slika 9: Delovno aktivne osebe po državljanstvu

Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

ŠT. 1

IME POLICE	Ustava Republike Slovenije
RAVEN	Nacionalni
LETO	1991
DRŽAVA	Slovenija
TEMATIKA	Splošno
SPLOŠNI OPIS	<p>Ustavo Republike Slovenije je na skupščini leta 1991 ratificiral Državni zbor. Ustava je temeljni in najvišji splošni pravni akt in s tem akt z največjo pravno močjo, ki vsebuje tudi elemente ideološko-političnega akta. V primerjavi z drugimi evropskimi ustavami je bila redko spremenjena, njena vsebina pa ni bistveno vplivala na ustavno strukturo in njeno usmeritev. Vsebuje 176 členov, ki so razdeljeni na deset oddelkov, ki sledijo preambuli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Splošne določbe 2. Človekove pravice in temeljne svoboščine 3. Gospodarski in socialni odnosi 4. Državna ureditev 5. Samouprava 6. Javne finance 7. Ustavnost in zakonitost 8. Ustavno sodišče 9. Postopek za spremembo ustave 10. Prehodne in končne določbe <p>Ustava Republike Slovenije iz leta 1991 je eden najpomembnejših dokumentov v zgodovini slovenskega naroda. Na eni strani pomeni utrditev in nadgradnjo slovenske državne suverenosti, ki jo je 25. junija 1991 ustanovil Skupščina Slovenije s sprejetjem Osnovne Ustavne listine o neodvisnosti in avtonomiji Republike Slovenije. Po drugi strani pa pomeni zagotavljanje temeljev demokratičnega političnega sistema s poudarkom na varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.</p>
CILJI	<p>Osnovni namen ustave: omejiti neomejene namere absolutnega vladarja s strani buržoazije. Je kratka in zagotavlja potrebna normativna izhodišča za parlamentarno obliko vlade. Vsebuje posebno poglavje o človekovih pravicah, vendar so zapisane le najbolj temeljne in trajne pravice slovenskega naroda, so samoodločbe, nima programskih določb, razen osnovnih gospodarskih in družbenih odnosov.</p>
REZULTATI	<p>Pravice in svoboščine so se pojavile v zelo različnih okoliščinah in so rezultat različnih prizadevanj različnih skupin.</p>
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 2

IME POLICE	Ženevska konvencija o statusu beguncev
RAVEN	Nacionalni
LETO	1951
DRŽAVA	Slovenija
TEMATIKA	Sistem izobraževanja in usposabljanja; Trg dela; Delovno okolje
SPLOŠNI OPIS	Konvencija o statusu beguncev iz leta 1951 je ključni dokument mednarodne zaščite beguncev. Konvencija opredeljuje, kdo je begunec in katero pravno varstvo, pomoč in socialne pravice morajo beguncem zagotoviti države podpisnice. Hkrati Konvencija določa, da se begunca ne sme vrniti v državo, kjer bi bilo njegovo življenje ogroženo. Po drugi strani pa konvencija opredeljuje tudi dolžnosti, ki jih ima begunec do države gostiteljice in države, katere skupine ljudi (na primer vojni zločinci) niso upravičene do statusa begunca.
CILJI	Prvotni namen te konvencije je bil zaščititi evropske begunce, ki iščejo varno zatočišče po koncu druge svetovne vojne. Protokol iz leta 1967 je razširil svoj namen ter odpravil geografske in časovne omejitve. Tako je konvencija postala univerzalni instrument zaščite, v času, ko so se begunci začeli pojavljati po vsem svetu.
DEJAVNOSTI	Konvencija iz leta 1951 ni namenjena obravnavi vzrokov, kot so kršitve človekovih pravic, politični ali oboroženi spopadi, zaradi katerih ljudje bežijo iz svoje domovine, temveč je bila zasnovana za zmanjšanje posledic teh razmer z zagotavljanjem mednarodne zaščite in pomoči žrtvam, vključno s pomočjo pri ponovnem urejanju življenja.
REZULTATI	Konvencija o statusu beguncev iz leta 1951 in njen protokol iz leta 1967 sta pomembno prispevala k razvoju pomembnih regionalnih instrumentov za zaščito beguncev.
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 3

IME POLICE	Direktiva 2013/33 EU o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito
RAVEN	Nacionalni, evropski
LETO	2013
DRŽAVA	Slovenija
TEMATIKA	Sistem izobraževanja in usposabljanja; Trg dela; Delovno okolje
SPLOŠNI OPIS	Direktiva določa standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito v državah PŽP. Glavni cilj direktive je omejiti sekundarna gibanja znotraj EU zaradi nedoslednosti v pogojih za sprejem

med državami članicami. Namen direktive je določiti pogoje za sprejem, da se zagotovijo dostojne življenjske razmere, primerljive v vseh državah članicah.

CILJI	Namen te direktive je določiti standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilci) v državah članicah. Ta direktiva se uporablja za vse državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki zaprosijo za mednarodno zaščito na ozemlju, tudi na meji, v teritorialnih vodah ali tranzitnih območjih države članice, če so prosilci, pa tudi za družinske člane, če so vključeni v tako prošnjo v skladu z nacionalnim pravom za mednarodno zaščito.
DEJAVNOSTI	Ta uredba podrobneje ureja metode in pogoje za podelitev pravic prosilcem za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: tožeča stranka), o: <ul style="list-style-type: none"> • posebno obravnavo ranljivih oseb s posebnimi potrebami, • materialna oskrba v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi podružnici (v nadaljnjem besedilu: azilni dom), • finančna pomoč v primeru nastanitve na zasebnem naslovu, • nujno zdravljenje, • izobraževanje, • dostop do trga dela • denar za žep.
REZULTATI	Boljši pogoji za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 4

IME POLICE	Direktiva (EU) 2016/801
RAVEN	Nacionalni in evropski
LETO	2016
DRŽAVA	Slovenija/EU
TEMATIKA	Sistem izobraževanja in usposabljanja; Trg dela; Delovno okolje
SPLOŠNI OPIS	Direktiva določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, pripravništva, prostovoljnega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair.

CILJI	Cilj te direktive ni urejanje sprejema in prebivanja državljanov tretjih držav zaradi zaposlitve in njen cilj ni uskladiti nacionalne zakonodaje ali prakse v zvezi s statusom delavcev. Kljub temu je mogoče, da so v nekaterih državah članicah posebne kategorije državljanov tretjih držav, ki jih zajema ta direktiva, v delovnem razmerju, ki temelji na nacionalni zakonodaji, kolektivnih pogodbah ali praksi. Kadar država članica meni, da so raziskovalci, prostovoljci, pripravniki ali varuške au pair, ki so državljani tretjih držav, v delovnem razmerju, bi morala ta država članica
--------------	---

ohraniti pravico do določitve obsega sprejema zadevne kategorije ali kategorij v skladu s členom 79(5) PDEU.

DEJAVNOSTI	<p>Glavne spremembe so povzete v nadaljevanju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvedba stalnega prebivališča za daljši čas za iskanje zaposlitve ali ustanovitev podjetja. Ta namen bivanja bo namenjen univerzitetnim študentom po končanem študiju v državi in raziskovalnim delavnicam, ki so zaključile raziskovalne dejavnosti. V teh primerih lahko poiščete zaposlitev ali ustanovite podjetje na Češkem za največ 9 mesecev. Vendar dovoljenje ne bo samodejno pomenilo skupnih pravic dostopa do trga dela ali začetne poslovne dejavnosti. • Obveznost udeležbe na tečajih prilagajanja in vključevanja. Prizadevanja za dolgoročno vključevanje tujcev, ki prebivajo na Češkem, ne bodo več prostovoljna – uveden element bo omejen na ustrezne obveznosti: pogoji za prebivanje v državi, ki jih je treba (v nekaterih primerih) vključiti v uvodni tečaj prilagajanja in vključevanja za nove udeležence, morajo biti za udeležence vključeni v dovoljenje za prebivanje. Sprememba uvaja obveznost zaradi ugotovljenih potreb po obveščanju tujcev o njihovih pravicah in obveznostih takoj po prihodu na Češko.
-------------------	--

REZULTATI	Ta direktiva bi morala prispevati k cilju stockholmskega programa za uskladitev nacionalne zakonodaje o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav.
------------------	---

POVEZAVA	Povezava
-----------------	--------------------------

ŠT. 5

IME POLICE	Zakon o tujcih
RAVEN	Nacionalni
LETO	2011
DRŽAVA	Slovenija
TEMATIKA	Ta zakon določa pogoje in načine vstopa, odhoda in prebivanja tujcev v Republiki Sloveniji.
SPLOŠNI OPIS	Ta zakon povzema vsebino direktiv in odločbe Evropske unije. Zakon o tujcih ureja vstop tujcev v Republiko Slovenijo, pridobitev vizumov in dovoljenj za prebivanje, odhod iz države, prostovoljno vrnitev in odstranitev tujcev, posebne postopke in organe, odgovorne za izvajanje določb zakona. Posebna poglavja so namenjena integraciji tujcev v Republiko Slovenijo in evidenci.
CILJI	<p>Ta zakon ureja izvajanje naslednjih predpisov Evropske unije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uredba Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L 385, 29.12.2004, str. 1). 1). • Uredba Sveta (ES) št. 539/2001/ES z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL L 81, str. 21). 3. 2001, str. 1.

- Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (kodificirano besedilo) (UL L 77, 23.3.2016, v nadaljnjem besedilu: Zakonik o schengenskih mejah).
- Uredba Sveta (ES) št. 380/2008 z dne 18. aprila 2008 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1030/2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav (UL L 115, 29.4.2008, str. 1).
- Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Vizumski zakonik);
- Uredba (EU) št. 265/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2010 o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in Uredbe (ES) št. 562/2006 o gibanju oseb z vizumom za dolgoročno prebivanje (UL L 85, 31.3.2010, str. 1).

REZULTATI Izvajanje Direktive (EU) 2016/801

POVEZAVA [Povezava](#)

ŠT. 6

IME POLICE Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1)

RAVEN Nacionalni

LETO 2016

DRŽAVA Slovenija

TEMATIKA Sistem izobraževanja in usposabljanja; Trg dela; Delovno okolje

SPLOŠNI OPIS Ta zakon določa temeljna načela in jamstva v postopkih mednarodne zaščite, postopek za priznanje, podaljšanje in odvzem mednarodne zaščite, trajanje in vsebino mednarodne zaščite ter obseg pravic in dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito in oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita.

CILJI Njegov namen je celovit prenos določb skupnega evropskega azilnega sistema v nacionalno zakonodajo ter uvedba pravnih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov, ki državljanom tretjih držav, ki so pridobili mednarodno zaščito, zagotavljajo potrebno zaščito in omogočajo vključevanje v slovensko družbo.

DEJAVNOSTI Zakon naj bi v praksi zagotavljal hitrejše in učinkovitejše postopke mednarodne zaščite. Poleg tega so predlagane rešitve namenjene preprečevanju zlorab sistema mednarodne zaščite.

REZULTATI Zakon je v skladu z evropskimi direktivami in se uporablja za izvajanje uredb (EU) Evropskega parlamenta in Sveta.

POVEZAVA [Povezava](#)

Sklepna ugotovitev

Vključevanje je trenutno v Evropi prevladujoč izraz za opis procesov (in njihovih posledic) vključevanja priseljencev v novo družbeno okolje. Kljub prevladujoči uporabi izraza integracija v Evropi njegova priljubljenost ni univerzalna in celo avtorji, ki ga uporabljajo, pogosto opozarjajo na njegove probleme, ki v veliki meri izhajajo iz kompleksnosti koncepta integracije, ki je značilen za širok spekter dinamičnih procesov in situacij na različnih področjih družbe, lahko pa velja tudi za posameznike, družbene skupine ali družbo. V nasprotju s to kompleksnostjo se izraz integracija pogosto uporablja zelo poenostavljeno, da označuje splošne procese vključevanja priseljencev v družbeno življenje.

Izobraževanje migrantov je pomemben del družbeno-kulturnega vključevanja migrantov. Raziskave kažejo, da je treba izobraževanje odraslih migrantov urediti sistematično, da se zagotovi redno financiranje in da ni odvisno le od pobud univerz, posameznikov in zasebnih šol. Prizadevati si je treba za iskanje teh rešitev, saj je migracija dejstvo modernosti. Tudi, če to sprva niso državljani države, mora problem rešiti država. Ustvarjanje pogojev za učenje in izobraževanje migrantov in skupnosti je pomembna naloga ne le izobraževanja, ampak celotne politike v državi, saj je treba rešitve iskati tudi na meddržavni ali svetovni ravni. Z iskanjem rešitev na tem področju država posredno rešuje tudi vprašanje migracij svojih državljanov v druge države. Globalizacija, problem revščine, vojne in razvoj prometa so dejavniki, ki pospešujejo migracije, ki so lahkočasne ali trajne. V obeh primerih se morajo posamezniki in družba naučiti živeti v novih razmerah.

V Sloveniji obstajajo izobraževalni programi, ki so prvotno namenjeni Slovincem, vendar so kljub temu primerni tudi za migrante, vendar pa jih je potrebno prilagoditi.

Slovenija kot članica EU oblikuje pravni red na področju migracij na podlagi direktive EU, ki bo dodana, prenos direktiv v nacionalno zakonodajo pa še ne zagotavlja njihovega izvajanja v praksi.

Zakonodaja na področju migrantov in beguncev na trg dela je v skladu z evropskimi direktivami in zakoni ter se uporablja za izvajanje uredb (EU) Evropskega parlamenta in Sveta.

6. Poljska

Materiali in metode poljskih raziskav

Zbiranje informacij za poljsko državo je temeljilo na spletni strani, bibliografskih virih in posvetovanjih. Glavni viri podatkov so bili dokumenti državnih organov,

pravni akti, statistični letopisi. Temeljile so tudi informacije na spletnih straneh organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanji migrantov in beguncev.

Najpomembnejše spletne strani so navedene spodaj:

- spletišče poljskega parlamenta (isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/home.xsp).
- podatkovne zbirke osrednjega statističnega urada Poljske (Statistics Poland) — GUS (<https://stat.gov.pl/>).
- Ministrstvo za notranje zadeve in upravo (<https://www.gov.pl/web/mswia-en>).
- Center za raziskave na področju migracij – CMR (<http://www.migracje.uw.edu.pl/about-us/general-information/http://www.migracje.uw.edu.pl/about-us/general-information/>).

Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike

Vključevanje migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Svet ministrov je leta 2016 preklical dokument „Poljska migracijska politika – trenutno stanje in predlagani ukrepi“ iz leta 2012, v katerem so bile do zdaj opredeljene usmeritve migracijske politike države. Vlada je 14. februarja 2017 sprejela strategijo za odgovorni razvoj do leta 2020 (z možnostjo do leta 2030). Eden od strateških projektov, predvidenih v SRD, je „poljska migracijska politika“, ki vključuje razvoj dokumenta, ki predstavlja poljski model aktivne migracijske politike, pri čemer med drugim predpostavlja izboljšanje upravljanja procesov izseljevanja in priseljevanja ter vključevanje tujcev in njihovo spodbujanje k naselitvi na Poljskem ob upoštevanju varnosti države.

Zaradi vse večjega obsega gospodarskega izseljevanja, pa tudi gospodarske rasti na Poljskem po pristopu k EU in zmanjšanja brezposelnosti, se je pojavil problem pomanjkanja delovne sile, ki ga delodajalci vse pogosteje izpostavljajo, zlasti v sektorjih, kot sta kmetijstvo in gradbeništvo. To je med drugim privedlo do začetka razprave o širšem odprtju poljskega trga dela za tujce in potrebe po spremembi politike na tem področju (poljska migracijska politika 2019).

Iz zgoraj navedenih razlogov je ministrstvo za delo in socialno politiko v letih 2006–2011 uvedlo več uredb, ki tujcem omogočajo, da se zaposlijo za določen čas na Poljskem, ne da bi jim bilo treba pridobiti delovno dovoljenje. Te določbe so sprva veljale za državljane obmejnih držav: Belorusije, Rusije in Ukrajine, nato pa za državljane Moldavije, Gruzije in Armenije (v okviru partnerstva za mobilnost).

Korporativna in družbena odgovornost je element sodelovanja s fundacijami za begunce in priseljence. Omogoča široko paleto dejavnosti med njimi:

- povečanje usposobljenosti tujcev v poljskem jeziku;
- zagotavljanje priložnosti za širjenje znanja na področjih, ki omogočajo aktivnejšo udeležbo na lokalnem trgu dela in v družbenem življenju;

- vključevanje in aktiviranje tujcev, ki iščejo zaposlitev na Poljskem in podpirajo njihovo podjetništvo; pomoč pri izpolnjevanju formalnosti v zvezi z ustanovitvijo podjetja.

Nekateri dejavniki, ki omogočajo okrepitev priseljevanja na Poljsko, so³⁶:

1. Regija srednje in vzhodne Evrope se je začela močno diverzificirati v gospodarskem in socialnem smislu. Poljska kot ena od voditeljev sprememb in najbolj dinamičnih držav v razvoju postaja privlačna država za prebivalce območij z manjšim gospodarskim potencialom.
2. Zmanjšanje ovir za mobilnost, vključno s sprejemom Poljske v schengensko območje, je omogočilo tujcem, ki prihajajo v našo državo za srednje- in dolgoročno bivanje, prosto gibanje znotraj tega območja in izvajanje različnih vrst dejavnosti.
3. S pristopom k EU se je privlačnost Poljske znatno povečala v dojemanju tujcev ne le kot tranzitne države, temveč tudi kot kraj študija, zaposlitve in države prebivališča.
4. Množično izseljevanje Poljakov po pristopu je prispevalo k spremembam na poljskem trgu dela, kar je povzročilo neizpolnjeno povpraševanje po delovni sili, zlasti v poklicih, ki spadajo v tako imenovani sekundarni sektor trga dela.

Od leta 2008 je opaziti povečano zanimanje za bivanje tujcev na Poljskem. Zaradi razvoja poljskega gospodarstva, vse bolj opaznih demografskih sprememb in pritiska delodajalcev, da pridobijo delovno silo iz tujine, ter zunanjih dogodkov (kot sta konflikt v Ukrajini ali gospodarska kriza v Rusiji) postaja vse večji pritok tujcev na Poljsko. Trenutno ima Poljska najhitreje rastoče prebivalstvo ekonomskih migrantov v EU. Predpostavlja se lahko, da se bo število ekonomskih priseljencev na Poljskem še naprej povečevalo – glede na napovedane spremembe demografske strukture Poljske in socialno-ekonomske spremembe bo Poljska morda kmalu potrebovala znatno okrepitev ponudbe delovne sile.

Najpomembnejši pravni akti in predpisi na Poljskem v zvezi z migranti in begunci so:

1. Ustava Republike Poljske z dne 2. aprila 1997
 - Člen 56 navaja, da lahko tujci, ki bežijo pred preganjanjem, zaprosijo za status begunca.
 - Ustava se sklicuje na pravo in mednarodne sporazume (Ženevska konvencija), ki urejajo postopek za priznanje mednarodne zaščite.
2. Zakon z dne 13. junija 2003 o priznanju zaščite tujcem na ozemlju Republike Poljske
 - To je nedvomno najpomembnejši in najpodrobnejši del zakonodaje o beguncih.
 - Akt o priznanju zaščite tujcem določa razloge za priznanje statusa begunca in subsidiarne zaščite, izvajanje in v zvezi s tem opredeljuje Ženevsko konvencijo in direktive EU o azilu.
 - Zakon opisuje načela in potek postopka za priznanje mednarodne zaščite, navaja upravne organe, pristojne za to kategorijo zadev, in vrste odločb, ki se lahko sprejmejo v takih postopkih.

³⁶ Poljska migracijska politika 2019 — <https://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/2019/06/Polityka-migracyjna-Polski-wersja-ostateczna.pdf>

- Zakon ureja obliko in postopek odobritve socialne pomoči za prosilce za mednarodno zaščito ter pogoje in pravila za uporabo pridržanja za prosilce, tj. obvezno namestitev v zaprtem centru.
3. Zakon z dne 12. decembra 2013 o tujcih
 - Zakon je pomemben za prosilce za mednarodno zaščito, ker njegove določbe nalagajo obveznost zapustitve Poljske prosilcem, ki jim je bila zaščita zavrnjena.
 - Zakon določa pogoje za izdajo dovoljenja za prebivanje iz humanitarnih razlogov – poljska nacionalna oblika zaščite, katere pridobitev pomeni pravico nepriznanega begunca, da ostane v naši državi (takrat ni izdana odločba o izgonu).
 4. Uredba ministra za notranje zadeve in upravo z dne 19. februarja 2016 o znesku pomoči za tujce, ki zaprosijo za mednarodno zaščito
 - Ta uredba ureja vprašanja socialne pomoči za tujce, ki čakajo na izdajo odločbe o priznanju mednarodne zaščite: njeno obliko, znesek, postopek odobritve.

Mednarodna zaščita in azil na Poljskem

Tujcu se prizna mednarodna zaščita, če mu v izvorni državi grozi preganjanje ali resno tveganje za smrt ali zdravje. Ta vprašanja na Poljskem med drugim ureja Zakon o dodelitvi zaščite tujcem na ozemlju Republike Poljske, ki je usklajen in tesno povezan s pravom Evropske unije.

Leta 2018 je bila skoraj polovica prosilcev za azil mladoletnih oseb in žensk, kar je najvišja stopnja v Evropi. V tej zadevi je vlogo vložilo 4.100 oseb. Največje število vlog so vložili državljani Rusije – 2.700 ljudi, Ukrajine – 466 ljudi in Tadžikistana – 144 ljudi. Ponovno je prijavo vložilo približno 1.600 tujcev. Pogoje za priznanje ene od oblik mednarodne zaščite je izpolnilo 450 tujcev³⁷.

Po podatkih osrednjega statističnega urada Poljske³⁸ (31. december 2019) 2.106 101 tujci živijo na Poljskem.

Najnovejši statistični podatki o selitvah in mednarodni zaščiti Poljske

Obseg migracij na Poljsko je več let po vstopu v EU ostal razmeroma nizek. Podatki iz popisa iz leta 2011 so pokazali, da je na Poljskem stalno prebivalo približno 63 000 tujcev, kar je predstavljalo le približno 0,2 % stalnih prebivalcev Poljske. Analiza drugih podatkov vodi do podobnih zaključkov – podatki o registraciji kažejo, da je med letoma 1990 in 2010 na Poljsko prispelo (in registrirano) nekaj več kot 130 000 priseljencev³⁹.

Po podatkih osrednjega statističnega urada Poljske⁴⁰ (31. december 2019) na Poljskem živijo 2.106 101 tujcev: Ukrajina 1.351.418, Belorusija 105.404, Nemčija 77.073, Moldavija 37.338,

³⁷ Poljska migracijska politika 2019

³⁸ GUS

³⁹ Poljska migracijska politika 2019

⁴⁰ GUS

Rusija 37.030, Indija 33.107, Gruzija 27.917, Vietnam 27.386, Turčija 25.049, Kitajska 23.838, druge države 360.541.

Seznam politik o vključevanju migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

ŠT. 1

IME POLICE	Ustava Republike Poljske z dne, 2. aprila 1997
RAVEN	Nacionalni
LETO	1997
DRŽAVA	Poljska
TEMATIKA	Človekove in državljanske svoboščine, pravice in dolžnosti
SPLOŠNI OPIS	Tujci, ki bežijo pred preganjanjem, lahko zaprosijo za status begunca
CILJI	Ustvarjanje življenjskih in delovnih pogojev za državljane, migrante in begunce
DEJAVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • Oblikovanje pravnih aktov, • Ustanavljanje organizacij, ki se ukvarjajo z migranti in begunci
REZULTATI	Enako obravnavanje državljanov in tujcev
POVEZAVA	Povezava

ŠT. 2

IME POLICE	Zakon z dne, 13. junija 2003 o priznanju zaščite tujcem na ozemlju Republike Poljske
RAVEN	Nacionalni
LETO	2003
DRŽAVA	Poljska
TEMATIKA	Zagotavljanje zaščite tujcem
SPLOŠNI OPIS	Zakon določa načela, pogoje in postopek za priznanje zaščite tujcem na ozemlju Republike Poljske ter organe, pristojne za te zadeve.

CILJI Na ozemlju Republike Poljske se tujcu lahko prizna zaščita v eni od naslednjih oblik: 1) status begunca; 2) azil; 3) dovoljenje za dopustno bivanje; 4) začasna zaščita

DEJAVNOSTI

- osebni podatki tujca se lahko obdelujejo v postopkih in registrih, ki temeljijo na tem zakonu.
- postopek za priznanje ali odvzem statusa begunca

REZULTATI Ureja obliko in postopek dodeljevanja socialne pomoči za prosilce za mednarodno zaščito

POVEZAVA [Povezava](#)

ŠT. 3

IME POLICE Zakon z dne, 12. decembra 2013 o tujcih

RAVEN Nacionalni

LETO 2013

DRŽAVA Poljska

TEMATIKA Mednarodna zaščita

ŠPLOŠNI OPIS Zakon določa načela in pogoje, ki urejajo vstop na ozemlje Republike Poljske, tranzit skozi ozemlje Republike Poljske in odhod z njega, kakor se uporabljajo za tujce, ter postopek in organe, pristojne za te zadeve.

CILJI

- določbe,
- vodja Urada za tujce,
- prehod meje,
- vizumi,
- dovoljenje za začasno prebivanje

DEJAVNOSTI

- obveznost zapustiti Poljsko za prosilce, ki jim je bila zavrnjena zaščita
- izdaja dovoljenja za prebivanje iz humanitarnih razlogov

REZULTATI Pogoji za bivanje na Poljskem

POVEZAVA [Povezava](#)

ŠT. 4

IME POLICE	Uredba ministra za notranje zadeve in upravo z dne, 19. februarja 2016 o znesku pomoči za tujce, ki zaprosijo za mednarodno zaščito
RAVEN	Nacionalni
LETO	2016
DRŽAVA	Poljska
TEMATIKA	Podpora tujcem
SPLOŠNI OPIS	Podpora osebam, ki bivajo v centru za tujce
CILJI	Številni cilji, npr.: uredba določa znesek npr.: 1) enkratna finančna pomoč ali vrednost darilnih bonov za nakup oblačil in obutve, povezanih z bivanjem v centru za tujce, 2) stalna finančna pomoč za nakup izdelkov za osebno higieno, povezanih z bivanjem v centru
DEJAVNOSTI	Zagotavljanje socialnih potreb
REZULTATI	Neposredna pomoč za tujce
POVEZAVA	Povezava

Sklepna ugotovitev

Na podlagi poljske migracijske politike (2019) je mogoče skleniti:

- Sistem integracije tujcev bi moral predstavljati integracijo kot določeno obveznost in ne le kot eno od možnosti, ki jih lahko izbere tujec. Cilj, ki bi ga bilo treba doseči v tem okviru, bi moral biti najprej učinkovito vključevanje in nato asimilacija določenega tujca.
- Dosedanje izkušnje kažejo, da imajo tuji delavci na poljskem trgu dela dopolnilno vlogo – zaposlijo se, ki so neprivlačna za domače delavce. To pa ne pomeni, da v prihodnosti ne bo nevarnosti za konkurenco za ista delovna mesta, zato je treba to vprašanje obravnavati v predpostavkah migracijske politike. Poleg tega je treba preprečiti pojav monopolizacije sekundarnih poklicev s strani priseljencev, saj dolgoročno povzroča socialne nemire in vir konfliktov. Prav tako lahko privede do ekonomske diskriminacije zaposlenih glede na njihov izvor.
- V zadnjih letih se število tujih študentov na poljskih univerzah dinamično povečuje, kar je posledica demografskih vprašanj (manj in manj številnih generacij Poljakov, ki

vstopajo v visokošolsko izobraževanje) in s tem povezanih razvojnih potreb univerz ter vse večje privlačnosti Poljske kot države EU in poljskega sistema izobraževanja, ki se prilagaja potrebam tujcev.

- Vse večji pritek migrantov pomeni tudi potrebo po učinkovitem preprečevanju nezakonitih migracij (vključno z aktivno vizumsko politiko in krepitvijo zaščite meja), vključno s poskusi izsiljevanja ali uporabe postopkov priseljavanja ali beguncev za namene, ki niso v skladu z navedenimi (npr. delo v sivi ekonomiji, nadaljnje migracije v druge države EU). Pomembna so tudi vprašanja, povezana z varnostjo – vprašanja, kot so preprečevanje konfliktov in kriminala, vključno s terorizmom, dejavno sodelovanje varnostnih služb v postopku legalizacije bivanja tujcev in spremljanje njihovega bivanja ter zagotavljanje socialne kohezije.

7. Nemčija

Materiali in metode nemških raziskav

Podatki o vključevanju beguncev na trg dela niso posebej jasni. Uradni statistični podatki *Statistisches Bundesamt* ne kažejo ločenih števil in informacij o tem. Vendar je *Bundesagentur für Arbeit* leta 2020 objavil⁴¹ poročilo „*Arbeitsmarkt Compact*“, ki obravnava migracije beguncev. Poleg tega se ocenjuje študija Kompetenzzentrum für *Fachkräftesicherung* (KOFA)⁴² o vključevanju beguncev na nemški trg dela iz leta 2020. Poleg tega se uporabljajo splošno dostopni pravni predpisi *Aufenthaltsgesetz* (*AufenthG*). Od leta 2021 ima Nemčija tudi t. i. Nationaler Aktionsplan *Integration* (*Nationaler Aktionsplan*)⁴³ *Integration*), ki prikazuje različne faze vključevanja in razvija ukrepe za spodbujanje vključevanja.

⁴¹

https://statistik.arbeitsagentur.de/Statistikdaten/Detail/202003/fluchtmigration/fluchtmigration/fluchtmigration-d-0-202003-pdf.pdf?_blob=publicationFile&v=1

⁴² <https://www.kofa.de/service/news/detailseite/news/kofa-studie-22020-integration-von-fluechtlingen-in-den-arbeitsmarkt>

⁴³ <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/napi-de/aktionsplan>

Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike

Vključevanje migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Namen tega poročila je predstaviti trenutno stanje v Nemčiji, da bi ga primerjali z drugimi državami članicami EU in si prizadevali za nadaljnji razvoj in po potrebi standardizacijo predpisov in mehanizmov za vključevanje beguncev.

Zanesljivi podatki o položaju beguncev na nemškem trgu dela so na voljo predvsem pri Zvezni agenciji za zaposlovanje. Njihovo poročilo „Dogovor o trgu dela“ iz marca 2020 – Migracije beguncev prikazuje naslednjo sliko:

Trg dela: Konec leta 2018 je bilo v Nemčiji skupaj 1,8 milijona beguncev. Marca 2020 je bilo 449 000 beguncev zabeleženih kot iskalcev zaposlitve, 210.000 beguncev pa je bilo dejansko brezposelnih, kar je 9 % vseh brezposelnih. Od decembra 2019 je bilo 360.000 beguncev obravnavanih kot pod zaposlenih. V ukrepih politike trga dela je sodelovalo 95 000 prosilcev, 104 000 prosilcev za zaščito je bilo vključenih v zunanjo podporo, kot so tečajji vključevanja, in približno tretjina beguncev je začela usposabljanje.

Struktura brezposelnosti: Večina beguncev v Nemčiji in s tem tudi tistih, ki iščejo zaposlitev, so mladi, moški begunci. Njihova stopnja izobrazbe je nizka, zato večinoma iščejo delo pomočnikov, tj. delovna mesta, ki jih je mogoče opravljati brez kakršnih koli formalnih zahtev glede znanja jezikov ali poklicnih kvalifikacij.

Marca 2020 je bilo približno 140 000 beguncev zaposlenih ali se usposablja. V obdobju od oktobra 2019 do marca 2020 je bilo med begunci skupno 24 000 prosilcev za poklicno usposabljanje.

Stanje v podjetjih ⁴⁴: Trenutno eno od štirih podjetij (24 %) zaposluje begunce ali je to storilo v zadnjih treh letih. To je približno 18.000 podjetij v Nemčiji.

Delež redno zaposlenih beguncev se je od leta 2016 povečal za več kot pet odstotnih točk, kar pomeni 50-odstotno povečanje (z 10,2 odstotka na 15,8 odstotka). V istem obdobju se je povečal tudi delež podjetij, ki zaposlujejo osebe z begunskim ozadjem kot pripravniki (s 7,2 odstotka na 10,1 odstotka). Nasprotno pa se je delež podjetij, ki zaposlujejo osebe z begunskim ozadjem kot pripravniki, od leta 2016 zmanjšal.

Glavna ovira za zaposlovanje in zaposlovanje beguncev je slabo znanje jezikov. Podobno podjetja navajajo prizadevanja za podporo, ki so potrebna za begunce, pomanjkanje pravne varnosti in dejstvo, da obstoječi programi podpore ne ustrezajo dejanskemu položaju kot ovire za zaposlovanje beguncev.

⁴⁴ <https://www.kofa.de/service/news/detailseite/news/kofa-studie-22020-integration-von-fluechtlingen-in-den-arbeitsmarkt>

Po drugi strani pa podjetja, ki imajo izkušnje s ciljno skupino, menijo, da so te domnevne ovire za zaposlovanje manjše. Negotovost številnih podjetij je zlasti posledica pomanjkljivega poznavanja pravnega okvira in možnosti financiranja.

Podjetja, ki imajo izkušnje s ciljno skupino, menijo, da so te domnevne ovire za zaposlovanje manjše. Negotovost številnih podjetij je zlasti posledica pomanjkljivega poznavanja pravnega okvira in možnosti financiranja.

Načelo obveznosti pridobitve dovoljenja: če želijo delodajalci v Nemčiji zaposliti prosilce za azil, morajo vedno pridobiti dovoljenje pristojnega organa tujcev. Organ za priseljevanje se pred izdajo dovoljenja posvetuje z zvezno agencijo za zaposlovanje. Zahteva po dovoljenju velja tudi za obrobno zaposlitev.

Izjeme – dovoljenje se ne zahteva za:

- poklicno usposabljanje v poklicu, ki ga priznava država,
- za zaposlitev delavca z univerzitetno izobrazbo, če delavec izpolnjuje zahteve za izdajo „modre karte“,
- Pripravištvu za poklicno orientacijo ali kot del študijskega ali poklicnega usposabljanja, ki traja do tri mesece,
- zaposlitev delavca, ki v Nemčiji živi več kot štiri leta.

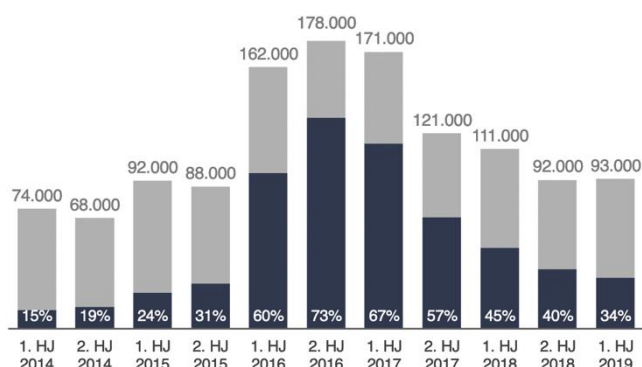
Splošna prepoved zaposlovanja: splošna prepoved zaposlovanja velja:

- v tako imenovani čakalni dobi. Čakalna doba je tri mesece po izdaji dokazila o prebivanju, vložitvi prošnje za azil ali odobritvi tolerance,
- za osebe, ki morajo živeti v sprejemnem centru,
- za osebe, ki prihajajo iz varne izvorne države in so zaprosile za azil v Nemčiji po 31. avgustu 2015.

Status	Dovoljenje za prebivanje	za Pomen	Zahteva za odobritev
Priznani begunec	Dovoljenje za prebivanje	Positivna odločitev o prošnji za azil	ne
Prosilci za azil	Dovoljenje za prebivanje	Azilni postopek še ni bil sprejet	da
Tolerirana	Toleranca	Zavrnjena prošnja za azil, zadržanje izgona	da

Splošna prepoved zaposlovanja: velja splošna prepoved zaposlovanja:

Zahl der Teilnehmer an Integrationskursen stagniert im 1. Halbjahr 2019
Neue Kursteilnehmer in Integrationskursen

Quelle: DAHE Integrationskursen

Slika 10: Število udeležencev na tečajih vključevanja

- v tako imenovani čakalni dobi. Čakalna doba je tri mesece po izdaji dokazila o bivanju, vložiti prošnje za azil ali odobritvi strpnosti
- za ljudi, ki morajo živeti v sprejemnem centru,
- za ljudi, ki prihajajo iz varne izvorne države in so zaprosili za azil v Nemčiji po 31. avgustu 2015.

Status	Dovoljenje za prebivanje	za Pomen	Zahteva za odobritev	
Priznan begunca	status	Dovoljenje za bivanje	Pozitivno odločeno o prošnji za azil	ne
Iskalci azila		Dovoljenje za bivanje	Azilni postopek še ni določen	da
Dopustno		Dopustnost	Prošnja za azil zavrnjena, deportacija začasno ustavljena	da

Državna podpora integraciji

Tečaji vključevanja podpirajo prizadevanja tujcev za vključevanje z zagotavljanjem osnovne ponudbe za integracijo. Njihov cilj je, da begunce naučijo jezik, pravni sistem, kulturo in zgodovino v Nemčiji.

Vendar se je po močnem povečanju do druge polovice leta 2016, do katerega je prišlo predvsem zaradi vala beguncev leta 2015, število udeležencev spet zmanjšalo.

Tri četrtine od 93 000 udeležencev tečaja v letu 2019 je bilo v splošnem integracijskem tečaju. Ženske so bile v prvi polovici leta 2019 nekoliko bolj zastopane kot moški v večini vrst programov vključevanja. V prvi polovici leta 2019 je tečaj vključevanja zaključilo 145 000 udeležencev, od katerih jih je bilo več kot 20 % nedavno priseljenih. Ključni kazalnik za ugotavljanje uspešnosti tečajev vključevanja so rezultati nemškega testa za priseljence (DTZ), s katerim se zaključijo jezikovni tečaj v okviru integracijskega tečaja. Vendar je na splošno stopnja uspešnosti na tem področju nizka.

Nacionalni akcijski načrt za vključevanje⁴⁵

Nacionalni akcijski načrt za vključevanje je bil predstavljen na 5. Vrhu o vključevanju 31. januarja 2012. V njem so se zvezne in državne vlade dogovorile o skupnih ciljih in ukrepih za izboljšanje individualne podpore mladim migrantom, izboljšanje priznavanja diplom, pridobljenih v tujini, in povečanje deleža migrantov v javni službi zvezne in državne vlade. Poleg tega so bile dodane nove teme, kot sta zdravstveno varstvo in zdravstvena nega migrantov.

Akcijski načrt zajema vseh pet skupin priseljencev, tj.

- Notranje migracije EU,
- Prosilci za azil/begunci,
- Združitev družine,
- Izobraževalne migracije,
- Delovne migracije.

Akcijski načrt vključuje različne faze z ukrepi, ki ustrezajo vsaki fazi.

Faza I: Pred priseljevanjem:

- Obveščanje in izobraževanje,
- Jezikovno usposabljanje v državi izvora,
- Ciljno usmerjeno zaposlovanje kvalificiranih delavcev,
- Pred integracijske storitve v državi izvora

Faza II: Začetna integracija

- Jezikovni razvoj,
- Svetovanje,
- Priznavanje poklicnih in drugih izobrazbenih kvalifikacij,
- Izobraževalne ponudbe

Faza III: Vključevanje

- Jezikovni razvoj,
- Olajšanje dostopa do ponudb informacij, npr. z večjezično prisotnostjo na spletu,
- Spodbujanje žensk s priseljenkim ozadjem,
- Izobraževanje, nega, vzgoja v centrih za dnevno varstvo in šolah,
- Integracijske ponudbe na kraju samem

Faza IV: Skupna rast

- Športne ponudbe v klubih itd.,
- Spodbujanje zdravja,
- Stanovanja in razvoj mest,
- Mediji,

⁴⁵ <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/napi-de/aktionsplan>

- Kultura

Faza V: Kohezija

- Državlјanska vzgoja,
- Sodelovanje pri regionalnih in občinskih projektih in odločitvah,
- Spodbujanje raznolikosti v podjetjih.

Nemška vlada se je 3. februarja 2021 odločila, da akcijskemu načrtu doda izrecno poglavje o kulturi. Cilj tega poglavja je spodbujati raznolikost kulturnih ustanov in tesneje vključiti ljudi z migracijskim ozadjem v kulturni sektor. Kulturno poglavje je bilo razvito pod vodstvom Monike Grütters, državne ministrice za kulturo in medije, skupaj z več kot 200 deležniki iz kulturnega sektorja. Kulturno poglavje je bilo javnosti predstavljeno 9. marca 2021 v okviru 13. Vrha o vključevanju, ki mu je skupaj z deležniki civilne družbe predsedovala nemška kanclerka Angela Merkel.

Nacionalni akcijski načrt za vključevanje

Na podlagi nacionalnega akcijskega načrta za priseljevanje je bil 1. marca 2020 sprejet Fachkräfteeinwanderungsgesetz. Ta zakon v členih 18–21 *Aufenthaltsgesetz* ureja tako imenovano „*Erwerbsmigration*“, kot kvalificirano priseljevanje delovne sile.

Kvalificirani delavci v tem smislu so ljudje, ki so uspešno opravili vsaj dve leti kvalificiranega poklicnega usposabljanja ali so uspešno zaključili poklicno usposabljanje ali univerzitetni študij v tujini, ki je enakovreden kvalificiranemu domačemu poklicnemu usposabljanju ali nemški univerzitetni diplomi.

Cilj zakona je tem kvalificiranim delavcem olajšati dostop do nemškega trga dela. To se izvaja z dejstvom, da Zvezna agencija za zaposlovanje ne preverja prednosti. Kvalificirani delavec mora le dokazati, da ima podpisano pogodbo o zaposlitvi ali konkretno ponudbo za sklenitev pogodbe in da ima priznano poklicno kvalifikacijo.

Iskana zaposlitev mora ustrezati pridobljenemu kvalificiranemu poklicnemu usposabljanju. Poklici ozkih grl, tj. tisti, ki jih ni mogoče ustrezno zapolniti z nemškimi prosilci, niso omejeni. Tudi usposobljeni strokovnjaki lahko vstopajo v Nemčijo za največ šest mesecev, da poiščejo zaposlitev. Poleg tega obstaja možnost kvalifikacije v Nemčiji, da se doseže enakovrednost poklicnega usposabljanja, pridobljenega v tujini. Nazadnje, poravnava za samozaposlitev je dovoljena le po štirih letih namesto prejšnjih petih let.

Sklepna ugotovitev

Pomanjkanje jezikovnega znanja beguncev, pa tudi pomanjkanje znanja podjetij o pravnih zahtevah za usposabljanje in zaposlovanje beguncev ovirajo vključevanje beguncev na trg dela. Vendar obstajajo javne in zasebne pobude za izboljšanje tega stanja.

8. Belgija

Materiali in metode belgijskih raziskav

Informacije o razmerah v Belgiji so bile zbrane prek različnih spletnih portalov, ki so navedeni v razdelku v zvezi s spletno stranjo, in zahvaljujoč analizi treh različnih pomembnih dokumentov:

- Kolektivna pogodba št. 38, sklenjena v okviru nacionalnega sveta za delo, potrjuje načelo enakega obravnavanja med izbirnim postopkom in postopkom zaposlovanja. Pravilo enakega obravnavanja, kot je potrjeno v členu za sporazuma, prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi spola, zakonskega stanu, pretekle bolezni, rase, barve kože, etničnega ali nacionalnega porekla, starosti, političnega ali filozofskega prepričanja, članstva v sindikatu ali drugi organizaciji, spolne usmerjenosti, invalidnosti. Neupoštevanje tega pravila se kaznuje s kazenskim pravom. Kolektivna pogodba št. 38 je bila večkrat spremenjena. Zadnja sprememba je bila 10. oktobra 2008. Uvaja kodeks ravnanja v zvezi z enako obravnavo pri zaposlovanju in izbiri zaposlenih. Ta koda je priložena kolektivni pogodbi št. 38e.
- Proti diskriminacijski zakon z dne 30. julija 1981 je zakon o kaznovanju določenih dejanj, motiviranih z rasizmom ali ksenofobijo. Da bi zagotovili učinkovitost tega zakona, je bil spremenjen z zakonom z dne, 10. maja 2007. Prepovedana je neposredna in posredna diskriminacija ter spodbujanje k diskriminaciji in nadlegovanju. Vsako različno obravnavanje v okviru delovnih razmerij v širšem smislu (dostop do poklica, pogoji zaposlitve, prenehanje delovnega razmerja) na podlagi državljanstva, tako imenovane rase, barve kože, porekla, države izvora ali etnične pripadnosti je mogoče kazensko preganjati in kaznovati z zakonom proti rasizmu in ksenofobiji.
- Zakon z dne, 10. maja 2007, boj proti nekaterim oblikam diskriminacije, nadomešča zakon z dne, 25. februarja 2003. Prepoveduje kakršno koli obliko neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi starosti, spolne usmerjenosti, invalidnosti, vere ali prepričanja, zakonskega stanu, rojstva, bogastva, političnega prepričanja, jezika,

trenutnega ali prihodnjega zdravstvenega stanja, fizične ali genetske značilnosti in socialnega izvora. Ta zakonodaja zagotavlja civilnopravne zaščitne ukrepe proti diskriminaciji. V civilnem postopku se lahko stavka odredi, da se diskriminacija hitro konča. Zakon določa tudi varstveni postopek za zaposlenega pritožnika (pritožba, tožba pred sodiščem, posredovanje storitev nadzora socialnih zakonov). Določa prenos dokaznega bremena na delodajalca, če žrtev zatrjuje dejstva, na podlagi katerih se domneva obstoj neposredne ali posredne diskriminacije.

Osnovne raziskave in nacionalne/regionalne politike

Vključevanje migrantov in beguncev na trg dela ter sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Dne 15. decembra 1980 je bil sprejet Zakon o dostopu do ozemlja, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev, imenovan tudi „Zakon o migrantih“ ali „Zakon o prebivanju“, ki je do danes podlaga za prebivanje tujcev v Belgiji. S „kraljevim odlokom z dne 8. oktobra 1981“ se je izvajal zakon z dne 15. decembra 1980. Vendar se je zakon o migrantih iz leta 1980 v zadnjih 25 letih nenehno spreminjal, kar je povzročilo precejšnjo zapletenost zakonodaje o prebivanju.

Zaradi razvoja evropskih predpisov in nacionalnega razvoja je bil belgijski zakon o migrantih iz leta 1980 večkrat reformiran. Zakonodaja, povezana z delovno politiko, je zakon z dne 30. aprila 1999 o zaposlovanju tujih delavcev.

Od šeste državne reforme leta 2014 so se pooblastila za migracijo delovne sile prenesla na regije.

Pravica do dela je odvisna od statusa migranta. Mogoče je razlikovati med delavci migranti, prosilci za azil, subsidiarno zaščito in priznanimi begunci.

Zaposlovanje delavcev migrantov — delavec migrant je nekdo, ki prihaja v Belgijo z namenom dela. Od šeste državne reforme lahko zvezne države oblikujejo lastne politike ekonomskih migracij, prilagojene potrebam njihovega trga dela. Zato se lahko od zdaj naprej pogoji za dostop do zaposlitve med zveznimi državami razlikujejo. Vendar so pravila o prebivanju in pravila za zaposlovanje tujcev, ki živijo v Belgiji za druge namene kot za delo, še vedno v zvezni pristojnosti.

Postopek za pridobitev skupnega dovoljenja regionalnih organov in oddelka za priseljevanje je enak v treh regijah in nemško govoreči skupnosti. Delodajalec začne postopek in zaprosi za združeni postopek/dovoljenje za svojega bodočega zaposlenega. Takoj, ko je vloga razglašena za dopustno, oddelek za ekonomske migracije pokrajine, ki odloča o oddelku za delo, vlogo

posreduje tudi oddelku za priseljevanje⁴⁶, ki odloča o oddelku za prebivanje. Največ 120 dni se lahko odloči, ali lahko delavec dela in živi v Flandriji.

Vendar pa lahko delavec začne delati le, če je od oddelka za priseljevanje dobil tudi dovoljenje za komponento „stalno prebivališče“. Če je odločitev pozitivna, bo oddelek za priseljevanje delavcu in delodajalcu izdal dovoljenje za prebivanje v papirni obliki. S tem lahko delavec začne delati, medtem, ko čaka na elektronsko kombinirano dovoljenje, ki ga bo prejel prek svoje občine. Z uvedbo novega postopka so zdaj v Belgiji na voljo naslednje možnosti dela:

1. Združeni naslov: to dovoljenje za delo se samodejno izda tujcem, ki v Belgiji prebivajo za drug namen, kot je delo. Naslov je samodejno naveden v dovoljenju za prebivanje, osebi ni treba vložiti ločene prošnje. Zadeva na primer begunce, prosilce za azil, delavce iz EGP, združitve družin itd.
2. Kombinirani postopek/dovoljenje: ta postopek in naziv sta bila uvedena za tujce, ki prihajajo v Belgijo, da bi delali več kot 90 dni. Za dovoljenje za delo in prebivanje morajo zaprositi pri svojem delodajalcu.
3. Delovno dovoljenje B (stari postopek): če tujec želi delati in ostati v Belgiji manj kot 90 dni, se še vedno uporablja stari postopek. To velja tudi za čezmejnne delavce in (za zdaj) za varuške au pair.

Zakonodaja in začetek veljavnosti za flamsko regijo: Zakon z dne, 30. aprila 1999 o zaposlovanju tujcev. Odlok flamske vlade z dne, 7. decembra 2018⁴⁷, ki začne veljati 1. januarja 2019.

Predpisi in začetek veljavnosti za Valonsko regijo: Zakon z dne, 30. aprila 1999. Odlok valonske vlade z dne 16. maja 2019 o zaposlovanju tujih delavcev in razveljavitvi kraljevega odloka z dne 9. junija 1999 o izvajanju zakona z dne, 30. aprila 1999 o zaposlovanju tujih delavcev⁴⁸, ki je začel veljati 1. junija 2019.

Regija glavnega mesta Bruselj: Zakon z dne, 30. aprila 1999, regionalni odlok 9. junija 1999, spremenjen z odlokom z dne 16. maja 2019, ki je bil uradno objavljen 4. junija 2019 in spremenjen 25. junija 2020, objavljen 8. julija 2020, začel veljati 1. julija 2019.

Nemško govoreča skupnost: Zakon z dne, 30. aprila 1999, odlok z dne, 9. junija 1999, spremenjen z odlokom z dne, 23. maja 2019, objavljen 8. julija 2019, ki je začel veljati 1. septembra 2019.

Na splošno se v regiji glavnega mesta Bruselj in nemško govoreči skupnosti še vedno uporablja načelo, da je sprejem na delo mogoč šele po raziskavi trga dela, ki jo opravi bodoči delodajalec. Delodajalec mora dokazati, da v razumnem roku ne more najti primerne zaposlenega na

⁴⁶ DVZ

⁴⁷ Objavljeno uradno 21. decembra 2018

⁴⁸ Objavljeno uradno 19. junija 2019

lokalnem trgu dela. Poleg tega mora delavec prihajati iz države, s katero je Belgija sklenila dvostranski sporazum⁴⁹. V praksi lahko vlada v posameznih primerih odstopa od tega v okviru pritožbenega postopka.

V praksi pa obstajajo izjeme od preverjanja trga dela za nekatere posebne kategorije delavcev⁵⁰. V regiji glavnega mesta Bruselj je bil ta pogoj glede državljanstva nedavno odpravljen.

V Flandriji je treba preveriti, ali je potencialni tuji delavec naveden v določeni kategoriji, ki je izvzeta iz raziskave trga dela. Te kategorije so na primer poklici s „ozkega grla“ za visoko usposobljene ali vodstvene delavce, povezani s povprečno letno bruto plačo⁵¹. Če tuji zaposleni ni naveden v eni od teh kategorij, lahko še vedno pridobi dovoljenje po raziskavi trga dela. V Flandriji lahko ta seznam „poklicev ozkih grl“ vsebuje le srednje kvalificirane profile: to so delovna mesta, ki ustrezajo stopnji kvalifikacije 3 ali 4 v flamski strukturi kvalifikacij⁵². Torej zadeva zaposlene z vsaj srednješolsko izobrazbo. Ozka grla delovna mesta so delovna mesta, za katera se je flamski minister za delo in zaposlovanje odločil, da na trgu dela prihaja do strukturnega pomanjkanja. Minister vsaki dve leti sestavi seznam teh poklicev⁵³, ki je objavljen v ministrskem odloku.

Tudi v Valoniji obstajajo dodatne izjeme od raziskave trga dela, med drugim za delovna mesta, ki so omenjena na novem „seznamu poklicev ozkih grl“ in za sezonske delavce. Valonski vladni odlok določa, da valonski minister za delo in zaposlovanje pripravi letni seznam „ozkih grlnih poklicev“ v regiji Valonija. Za te poklice obstaja domneva o pomanjkanju, zato ga delodajalec ne bi smel dokazati. Stopnja izobrazbe ni potrebna.

Sezonsko delo je možno za največ 5 mesecev v katerem koli 12-mesečnem obdobju in je odprto za vse narodnosti v vseh regijah. Sektorji, v katerih je dovoljeno sezonsko delo, se razlikujejo po regijah. V Flandriji in Valoniji je sezonsko delo dovoljeno v kmetijstvu, vrtnarstvu in gostinstvu, v regiji Bruselj samo v kmetijstvu, v nemško govorečem delu Belgije, samo v kmetijstvu, hotelih, restavracijah in gostinstvu. V nekaterih regijah je sprejem zaradi sezonskega dela prav tako predmet raziskave trga dela. Raziskava trga dela je obvezna v vseh regijah, razen v Valoniji.

Trajanje delovnega dovoljenja v Belgiji - načeloma je delovno dovoljenje veljavno za čas trajanja napolitve in največ 12 mesecev. Po tem obdobju je treba zaprositi za podaljšanje. V štirih regijah v nekaterih primerih obstajajo izjeme, najdaljše obdobje pa se podaljša na tri leta za nekatere kategorije delavcev. To zadeva predvsem visoko usposobljene delavce.

Delavec lahko po določenem obdobju pridobi dovoljenje za vstop na trg dela za nedoločen čas. To zaposlenim omogoča, da se zaposlijo pri katerem koli delodajalcu. V Flandriji lahko delavec

⁴⁹ Srbija, Makedonija, Kosovo, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Turčija, Maroko, Alžirija, Tunizija

⁵⁰ Člen 3 Odredba vlade regije Bruselj – glavno mesto z dne 25. junija 2020 o spremembi kraljevega odloka z dne 9. junija 1999 o izvajanju Zakona z dne 30. aprila 1999 o zaposlovanju tujcev

⁵¹ Člena 16 in 17 dekreta flamske vlade

⁵² Ravni so enake kot v EOK

⁵³ Po nasvetu flamskega javnega zavoda za zaposlovanje in medsektorskih socialnih partnerjev

pridobi dovoljenje za nedoločen čas, potem ko je štiri leta pred vložitvijo prošnje delal v Flandriji. V drugih regijah je to mogoče po tem, ko so delali 2, 3 ali 4 leta v obdobju 10 let zakonitega in neprekinjenega prebivanja. Število let dela je odvisno od tega, ali je družina delavca redni prebivalec Belgije ali pa ima delavec državljanstvo države, s katero je Belgija sklenila pogodbo o zaposlitvi tujih delavcev⁵⁴.

Zaposlovanje prosilcev za azil, beguncev in odvisnih zaščitenih oseb

Med azilnim postopkom - med azilnim postopkom prosilci za azil prejmejo spričevalo o maturi. Izvzeti so iz enotnega dovoljenja in lahko delajo po štirimesečnem čakalnem obdobju, če Urad generalnega komisarja za begunce in osebe brez državljanstva v prvih štirih mesecih ne sprejme negativne odločbe. Načeloma je v njihovem spričevalu za maturo navedeno: „trg dela: neomejeno“. Delujejo lahko tako dolgo, dokler traja postopek (tudi med morebitnim pritožbenim postopkom). Prav tako lahko delajo kot samozaposleni, tako, da zaprosijo za poklicno izkaznico.

Begunci s prizanim statusom — priznani begunci lahko delajo kot zaposleni ali samozaposleni, tako z začasnim bivanjem kot s stalnim bivanjem.

Subsidiarna zaščita — subsidiarna zaščita se prizna osebam, ki ne izpolnjujejo pogojev za status begunca ali prebivanje iz zdravstvenih razlogov in ki dokažejo dejansko tveganje, da utrpijo resno škodo, če se vrnejo v izvorno državo. Upravičene zaščitene osebe lahko delajo kot zaposleni, bodisi z začasnim prebivališčem bodisi s stalnim prebivališčem. Delajo lahko tudi kot samozaposleni, če pridobijo poklicno izkaznico. Ali se izda poklicna izkaznica, je odvisno od dejavnosti, ki jo želijo opravljati. Po odobritvi stalnega prebivališča (5 let po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito) lahko delajo kot samozaposleni brez poklicne izkaznice.

Programi vključevanja prosilcev za azil, beguncev in subsidiarnih zaščitenih oseb

Vse regije Belgije in nemško govoreča skupnost imajo programe vključevanja. Čeprav je program v Flandriji obvezen od leta 2003, je integracijski proces v Valoniji postal obvezen šele leta 2016, v nemško govoreči skupnosti pa leta 2017. Obvezna je tudi v Bruslju, vendar do zdaj ni začela veljati.

Struktura procesa je podobna v regijah in vključuje modul „dobrodošli“ s pregledom pravic in obveznosti ljudi, ki živijo v Belgiji; individualno oceno, v kateri so opredeljene potrebe osebe po stanovanju, izobraževanju, gospodarskem povezovanju in usposabljanju na področju državljanstva; in jezikovno učenje, kjer je potrebno (francoščina, nizozemščina ali nemščina, odvisno od regije ali skupnosti).

Vse regije imajo tudi svoje regionalne ukrepe in cilje v zvezi z vključevanjem tujcev. V nadaljevanju boste našli pregled najpomembnejših ukrepov po regijah:

⁵⁴ Člen 16 Zakona iz leta 1999: to je odvisno od države, s katero je Belgija sklenila sporazum, in/ali od prebivališča zakonca in otrok v Belgiji.

Eden od ciljev regionalnega ukrepanja za vključevanje tujcev v Valoniji je na primer socialna in gospodarska udeležba (valonski zakonik o socialnih ukrepih in zdravju). Enako velja za Flandrijo, kjer flamski načrt politike za horizontalno vključevanje in uredba o državljski integraciji kot enega od njenih ciljev vključujeta socialno-ekonomsko sodelovanje tujcev.

Čeprav so regionalne enote odgovorne za integracijo, ostaja zvezna vlada pristojna za dovoljenja za prebivanje.

Zakon z dne, 18. decembra 2016 o uvedbi splošnega pogoja prebivanja v zakon z dne, 15. decembra 1980 o vstopu na ozemlje, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev je vključeval nove pogoje za prebivanje v Zakonu o priseljevanju, ki je namenjen vključevanju⁵⁵. Nekateri državljani tretjih držav zunaj schengenskega območja, ki jim je bilo izdano dovoljenje za prebivanje v Belgiji za več kot tri mesece, morajo izkazati svojo pripravljenost in prizadevanja za vključitev v družbo, na primer po tečaju vključevanja, biti ekonomsko aktivni, pridobiti diplomu, potrdilo ali dokazilo o registraciji, se udeležiti poklicnega usposabljanja, obvladati jezik občine, v kateri je tujec uradno registriran, aktivno sodelovati v socialnih organizacijah in/ali nimajo kazenske evidence.

Flandrija je leta 2003 z odlokom z dne, 28. februarja 2003 uvedla program vključevanja za nove prišleke. Ta uredba je bila spremenjena v letih 2013 in 2015, da bi dosegla bolj usklajen pristop, kar je privedlo do ustanovitve nove avtonomne agencije za vključevanje in dveh lokalnih agencij za mesti Gent (IN-Gent) in Antwerpen (Atlas). Pogoji za dostop do tega programa vključevanja so naslednji: biti vpisan v nacionalni register v občini v Flandriji ali Bruslju in (1) biti tujec, star najmanj 18 let, ki namerava prebivati v Flandriji ali Bruslju dalj časa (več kot eno leto) ali (2) biti belgijski državljani, rojen v tujini, ali z vsaj enim staršem, rojenim v tujini.

Program vključevanja je obvezen za nekatere kategorije, vključno z državljani tretjih držav, starejšimi od 18 let, ki so prvič prišli v Belgijo. Ta program je sestavljen iz tečaja v nizozemščini kot drugega jezika, tečaja družbene usmerjenosti in individualnega coachinga. Za pridobitev potrdila o integraciji morajo novinci opraviti standardizirane teste za nizozemščino kot drugi jezik in tečaje socialne usmerjenosti..

Tisti, ki ne delajo, se morajo prijaviti pri javnih zavodih za zaposlovanje. Tisti, ki po dveh letih niso delali dovolj, morajo opraviti dodaten jezikovni preizkus. Udeleženci morajo plačati za vsak tečaj in test. Za več informacij glej: <https://integratiebeleid.vlaanderen.be/beleid>

Poleg programa vključevanja je Flandrija od leta 2016 razvila tudi program „integracija skozi delo“, ki ga je razvila in podprla VDAB, flamski javni zavodi za zaposlovanje. Glavni cilj je pomagati brezposelnim z migracijskim ozadjem, da hitreje in trajnostno najdejo delo, tako da se jim zagotovi individualna podpora⁵⁶.

Valonija — politika vključevanja tujcev je del valonskega kodeksa za socialne ukrepe in zdravje⁵⁷. Cilji regionalnih ukrepov za vključevanje oseb tujega izvora so: enake možnosti,

⁵⁵ www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&table_name=loi&cn=2016121816

⁵⁶ <https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/vluchtelingen/Integratie%20door%20werk.pdf>

⁵⁷ Code wallon de action sociale et de la santé CWASS

državljanstvo, socialna kohezija za večkulturno družbo, dostop do javnih in zasebnih storitev ter socialna in gospodarska udeležba. Valonska vlada bo vsakih pet let prejela oceno te politike.

Osem centrov za regionalno povezovanje je odgovornih za razvoj lokalnega načrta za vključevanje na svojih ozemljih. Odgovorni so za program vključevanja, vendar morajo podpirati tudi lokalne pobude, usklajevati dejavnosti vključevanja, spodbujati družbeno, gospodarsko in politično udeležbo tujcev in medkulturne izmenjave ter zbirati lokalne statistike.

Več informacij: https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_isn=94086&p_lang=fr

Program vključevanja, ki je dostopen vsem tujcem v Valoniji, je opredeljen z uredbo z dne, 27. marca 2014. Z odlokom z dne, 28. aprila 2016 je bil program obvezen za nekatere kategorije tujcev, in sicer za tujce, ki so bili v Belgiji manj kot tri leta in imajo dovoljenje za prebivanje, veljavno več kot tri mesece. Obstajajo nekatere izjeme, kot so državljani EU, EGP in Švice ter njihovi družinski člani, tujci, mlajši od 18 let in starejši od 65 let, itd. Program je brezplačen in je sestavljen iz dveh modulov.

Modul dobrodošlice je sestavljen iz informacij o pravicah in obveznostih ljudi, ki prebivajo v Belgiji, socialne ocene za ugotavljanje potreb osebe in pomoči pri upravnih postopkih. Drugi modul je opredeljen na podlagi potreb, ugotovljenih med socialno oceno. Vključuje tečaj državljanske udeležbe, tečaj francoskega jezika in smernice o ustreznem socialno-ekonomskem sistemu vključevanja, ki temelji na individualni socialno-poklicni oceni. Slednja ocena je organizirana v sodelovanju z valonskimi javnimi zavodi za zaposlovanje (Forem).

Bruselj — vsak novinec, star od 18 do 65 let, ki prihaja iz države zunaj Evropske unije, bo moral opraviti tečaj vključevanja. Obstaja sporazum o sodelovanju, sklenjen med flamsko skupnostjo, Komisijo Francoske skupnosti in Skupno komisijo Skupnosti, v zvezi z obveznim programom vključevanja za novince v regiji glavnega mesta Bruselj⁵⁸. Vključevanje vključuje vrsto nizozemskih ali francoskih tečajev in lekcij o socialni usmerjenosti. Med temi tečaji se novinci učijo o belgijskih normah in vrednotah. Prav tako se učijo praktičnih spretnosti, ki olajšajo življenje v Belgiji: kako se registrirati pri zdravstveni zavarovalnici, na primer, ali kje iskati delo. Novinci v Bruslju lahko izbirajo, kje želijo spremljati program, tj. v Flandriji, Valoniji ali Bruslju. Obvezna vključitev v Bruselj naj bi se prvotno začela 1. januarja 2021. Toda uradna izstrelitev je bila preložena do nadaljnjega.

Vendar pa je v pogodbi o upravljanju za obdobje 2017–2022 Actiris, regionalnih javnih zavodov za zaposlovanje v Bruslju, vključevanje novih udeležencev obravnavano kot eden glavnih ciljev⁵⁹.

Nemško govoreča skupnost (vzhodna Belgija) — Nemško govoreča skupnost ponuja program vključevanja za vse migrante, ki živijo v vzhodni Belgiji. Integracijski tečaj je sestavljen iz naslednjih faz:

⁵⁸ 26. april 2019

⁵⁹ <https://www.actiris.brussels/media/lczabjk2/beheerscontract-actiris-2017-2022-kwaliteit-verzekeren-voor-iedereen-h-ACB38EC9.pdf>

- Prvi sprejem: po prijavi v občini recepcija služi kot prva usmeritev. Pri „Info-integraciji“ se migrantom svetuje in pripravi program za program vključevanja.
- Jezikovni tečajji in tečajji vključevanja: cilj je, da se ljudje naučijo jezika, pa tudi njihove pravice, dolžnosti in obveznosti.
- Zadnji korak je uspešno vključevanje na trg dela. Za to se lahko obrnejo na javne zavode za zaposlovanje nemško govoreče skupnosti⁶⁰. Vendar nimajo posebnega programa za priseljence.

Vsi zainteresirani se lahko registrirajo pri „Info integraciji“. Poleg tega so novinci, od katerih so nekateri prisiljeni sodelovati v programu vključevanja v družbo, seznanjeni s programom vključevanja državljanov in so namenjeni vključevanju informacij.

Koncept programa vključevanja temelji na priporočilih delovne skupine, ki jo je vlada ustanovila maja 2015. V okviru te delovne skupine je bila predstavnikom različnih institucij, družbenih področij in dvema migrantoma kot strokovnjakom na njihovih področjih dodeljena naloga razvoja koncepta za program vključevanja v vzhodni Belgiji. Ta koncept je bil podlaga za Uredbo o vključevanju in skupnem življenju v raznolikosti, ki je bila sprejeta 11. decembra 2017 in je začela veljati 1. januarja 2018⁶¹.

Sklepna ugotovitev

Nediskriminacijska politika se nanaša na etnično diskriminacijo — v Belgiji je etnična diskriminacija na trgu dela pogosto še vedno resničnost. Čeprav so tujerodne osebe nesprejemljive, so pogosto žrtve diskriminatornih praks zaradi svoje narodnosti, tako imenovane rase, barve kože, porekla, države izvora ali etnične pripadnosti.

Čeprav številni pravni instrumenti prepovedujejo vse oblike diskriminacije in neenakega obravnavanja v delovnih razmerjih, so osebe tujega izvora na trgu dela še posebej ranljive.

ECRI – spremljanje po državah v Belgiji (spremljanje rasizma in nestrpnosti):
<https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/belgium>

⁶⁰ Arbeitsamt

⁶¹ http://www.pdg.be/fr/desktopdefault.aspx/tabid-4633/8159_read-60177

4

Viri

9. Viri

- 18. december je mednarodni dan migrantov — <https://www.gov.si/novice/2020-12-17-18-december-je-mednarodni-dan-migrantov/>
- Ženevske konvencije in dopolnilni protokoli — https://knjigarna.fdv.si/i_792_zenevske-konvencije-in-dopolnilni-protokoli
- Konvencija o statusu beguncev- https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/1951_Convention_status_refugees-svn.pdf
- Fekonja L. 2016. Problem nezakonitega priseljevanja na ozemlje Evropske unije in pridobitev statusov oseb s potrebo po mednarodni zaščiti po pravu EU in Pravu RS. Diplomsko delo. Univerza v Mariboru. Pravna fakulteta — <https://dk.um.si/Dokument.php?id=95424>
- Zakon o tujcih ZTuj-2 — <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5761>
- Direktiva [2016/801/EU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0801&from=SL) — <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0801&from=SL>
- Zakon o mednarodnih partnerjih ZMZ-1 — <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7103>
- Pust U. 2009. Zaposlovanje tujcev v Republiki Sloveniji, Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede — <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pust-ursula.pdf>
- Upravljanje vključevanja migrantov v Sloveniji — <https://ec.europa.eu/migrant-integration/governance/slovenia>
- Širša slika — https://migrationdataportal.org/data?i=stock_abs &t=2020&cm49=705
- Ministrstvo za delo in socialno politiko, Letno poročilo, Tujci na trgu dela v Italiji, julij 2020
- Data Science Applications – Študije in raziskovalni oddelek Anpal Services na RCFL – ISTAT mikropodatki
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju in delu tujcev – ZZDT-A, 2005
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju in delu tujcev ZZDT-B, 2007
- Konvencija o statusu beguncev, Ženevska konvencija iz leta 1951
- Protokol o statusu beguncev, 1967
- Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, 1966
- Splošna deklaracija o človekovih pravicah, 1948
- Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, 1966
- Konvencija Združenih narodov proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, 1984
- Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, 1965
- Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, 1989
- Zakon o zaposlovanju in delu tujcev – ZZDT, 2000

- Zakon z dne 13. junija 2003 o priznanju zaščite tujcem na ozemlju Republike Poljske; Uradni list iz leta 2003, št. 128, točka 1176, iz leta 2004, št. 96, točka 959, št. 173, točka 1808, št. 210, točka 2135, iz leta 2005, št. 90, točka 757, št. 94, točka 788
- Zakon z dne 12. decembra 2013 o tujcih; Uradni list, 30. december 2013, točka 1650
- Poljska migracijska politika (2019): [Polityka Migracyjna Polski 2019], Zespół do Spraw migracji, Redakcja: Departament Analiz i Polityki Migracyjnej MSWiA, Projekt z dnia 10 czerwca 2019 r. (<https://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/2019/06/Polityka-migracyjna-Polski-wersja-ostateczna.pdf>)
- Uredba ministra za notranje zadeve in upravo z dne 19. februarja 2016 o znesku pomoči za tujce, ki zaprosijo za mednarodno zaščito; Uradni list, 11. marec 2016, točka 311
- Ustava Republike Poljske z dne 2. aprila 1997; Uradni list št. 78, točka 483

5

Spletne strani

10. Spletne strani

- <https://www.gov.si/drzavni-organi/vladne-sluzbe/urad-vlade-za-oskrbo-in-integracijo-migrantov/zakonodaja/>
https://www.ess.gov.si/delodajalci/zaposlovanje_in_delo_tujcev/zakonodaja-o-zaposlovanju-tujcev
- Direktiva 2013/33 EU o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito
- https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/www.asylumlawdatabase.eu/files/aldfiles/SL_4.pdf
- <https://extranjeros.inclusion.gob.es>
- https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/immigracio/index.html#ogtrans (angleščina)
- <https://extranjeros.inclusion.gob.es/en/redeuropeamigracion/index.html>
- https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/redeuropeamigracion/Informe_Anual_Politicas/doc_2019/arm2019_specifications_en.pdf
- https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/redeuropeamigracion/Informe_Anual_Politicas/doc_2019/26_spain_country_factsheet_2019_en.pdf
- <https://extranjeros.inclusion.gob.es/es/InformacionInteres/FolletosInformativos/index.html>
- <https://extranjeros.inclusion.gob.es/es/index.html>
- https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/InformacionInteres/folletos_informativos/archivos/triptico_reagrupacion_familiar_eng.pdf
- https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/InformacionInteres/folletos_informativos/archivos/triptico_investigadores_eng.pdf
- <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-4184>
- <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544>
- <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2011-7703>
- <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2009-17242>
- <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2003-19714>
- https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2001-14166
- <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1995-5542>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/>
- <https://www.lavoro.gov.it/Pagine/default.aspx>
- <https://www.istat.it/>
- <https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/98286dl.htm>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2008/01/04/007G0259/sg>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/07/14G00028/sg>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>
- <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1998-07-25;286>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2018/10/04/18G00140/sg>

- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2020/10/21/20G00154/sg>
- <https://emm.si/migracije-in-slovenija/>
- <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>
- https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/1951_Convention_status_refugees-svn.pdf
- https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/www.asylumlawdatabase.eu/files/aldfiles/SL_4.pdf
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0801>
- <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5761>
- <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7103>
- <http://www.parlamento.it/parlam/leggi/99068l.htm>
- https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/Nota_direttoriale_23_gennaio_2017_prot.41_454.pdf
- https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/Decreto_Legislativo_15_giugno_2015_n.81.pdf
- https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/Decreto_Legislativo_24_settembre_2016_n.185.pdf
- https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/D.L_28_giugno_2013_n.76.pdf
- https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/legge104_92.pdf
- https://www.istruzione.it/archivio/web/istruzione/prot4274_09.html
- https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/dpcm185_06.pdf
- https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/legge104_92.pdf
- https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/art40_legge449.pdf
- [http://dati.disabilitaincifre.it/dawinciMD.jsp?a1=u2i7a94&a2=_&n=\\$\\$\\$\\$9\\$\\$\\$\\$\\$\\$\\$&o=3U3V416J6K42&v=1V2092BHogOG00000000&p=0&sp=null&l=0&exp=0](http://dati.disabilitaincifre.it/dawinciMD.jsp?a1=u2i7a94&a2=_&n=$$$$9$$$$$$$&o=3U3V416J6K42&v=1V2092BHogOG00000000&p=0&sp=null&l=0&exp=0)
- <https://www.istat.it/it/archivio/disabili>
- <https://www.istat.it/it/files//2020/02/Alunni-con-disabilita-2018-19.pdf>
- <https://www.istat.it/it/archivio/251409>
- <https://www.istat.it/it/files//2020/12/Report-alunni-con-disabilit%C3%A0.pdf>
- <https://www.disabili.com/images/pdf/Dossier-lavoro-disabili.pdf>
- <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1998-07-25;286>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/07/14G00028/sg>
- <https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/98286dl.htm>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2008/01/04/007G0259/sg>
- <https://www.internazionale.it/bloc-notes/annalisa-camilli/2018/11/27/decreto-sicurezza-immigrazione-cosa-prevede>
- <https://integratiebeleid.vlaanderen.be/beleid>
- <https://www.unia.be/nl/wetgeving-aanbevelingen>
- <https://www.myria.be/nl>

- https://werk.belgie.be/nl/themas/gelijkheid-en-non-discriminatie/etnische-discriminatie#toc_heading_2
- <https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/vluchtelingen/Integratie%20door%20werk.pdf>
- https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_isn=94086&p_lang=fr
- <https://www.actiris.brussels/media/lczabjk2/beheerscontract-actiris-2017-2022-kwaliteit-verzekeren-voor-iedereen-h-ACB38EC9.pdf>
- <https://www.ostbelgienlive.be/>
- <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/belgium>
- <https://www.apache.be/2018/06/19/migratie-in-belgie-21-vragen-en-antwoorden-waarover-het-echt-gaat/>
- https://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/beleidsthemas/naar_een_mondiale_en_solidaire_samenleving/asiel_en_migratie/asiel
- <https://www.ibz.be/nl/asiel-en-migratie>
- <https://www.agii.be/thema/werk/heb-je-recht-om-te-werken/heb-je-recht-om-te-werken-met-je-verblijfsstatuut/heb-je-recht-om-te-werken-als-asielzoeker-subsidiair-beschermde-of-erkend-vluchteling>
- <https://www.agii.be/nieuws/nieuwe-regelgeving-tewerkstelling-van-buitenlandse-werknemers-sinds-3-01-2019>
- <https://www.agoria.be/nl/Nieuwe-gewestelijke-wetgeving-voor-de-tewerkstelling-van-buitenlandse-werknemers-nu-overal-in-voege>
- <https://www.ostbelgienlive.be/>
- <https://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-wijzigingsdecreet-vlaams-integratie-en-inburgeringsbeleid>
- <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1498811>
- <https://woodwize.be/upload/docs/IntersectoraleHandleidingNon-Discriminatiedefinitieve%20schermversie.pdf>

av Allview

Sofinanciranih
Program Erasmus+
Evropske unije

